

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Ana Bilim Dalı Genel Psikoloji Programı

BİLGİ TOPLUMU SÜRECİNDE LİSELİ GENÇLERİN KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİ İLE DEPRESYON EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Sinem Büşra BEKÇİ

125101124

Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Reyhan SAYDAM

İstanbul, 2015

KABUL VE ONAY

Sinem Büşra BEKÇİ tarafından hazırlanan “*BİLGİ TOPLUMU SÜRECİNDE LİSELİ GENÇLERİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE DEPRESYON EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ*” başlıklı bu çalışma Savunma Sınavı tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tezin Türü olarak kabul edilmiştir.

Başkan : YRD. DOÇ.DR. REYHAN SAYDAM

(Danışman)

Üye : DOÇ.DR. FULYA TAMER

Üye : YRD.DOÇ.DR. MUZAFFER ŞAHİN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge ve şekillerin kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki 17 hükümlere tabidir.

YEMİN METNİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ OLARAK SUNDUĞUM “BİLGİ TOPLUMU SÜRECİNDE LİSELİ GENÇLERİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE DEPRESYON EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ ” BAŞLIKLIL BU ÇALIŞMANIN, BİLİMSEL AHLAK VE GELENEKLERE UYGUN ŞEKİLDE TARAFIMDAN YAZILDIĞINI, YARARLANDIĞIM ESERLERİN TAMAMININ KAYNAKLARDA GÖSTERİLDİĞİNİ VE ÇALIŞMANIN İÇİNDE KULLANILDIKLARI HER YERDE BUNLARA ATIF YAPILDIĞINI BELİRTİR VE BUNU ONURUMLA DOĞRULARIM.

20.11.2015

SİNEM BÜŞRA BEKÇİ

ONAY

ONAY TEZİMİN KAĞIT VE ELEKTRONİK KOPYALARININ İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ ARŞİVLERİNDE AŞAĞIDA BELİRTTİĞİM KOŞULLARDA SAKLANMASINA İZİN VERDİĞİMİ ONAYLARIM:

□ TEZİMİN TAMAMI HER YERDEN ERİŞİME AÇILABİLİR.

20.11.2015

SİNEM BÜŞRA BEKÇİ

ÖZET

BİLGİ TOPLUMU SÜRECİNDE LİSELİ GENÇLERİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE DEPRESYON EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Sinem Büşra BEKÇİ

Yüksek Lisans Tezi, Psikoloji Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Reyhan Saydam

Ekim, 2015-70 sayfa

Depresyon toplumda en sık görülen duygu durum bozukluklarından birisi olup, özellikle lise çağındaki gençlerde daha fazla görülmektedir. Bunun yanında depresyonun kişilik özellikleri ile ilişkisi de literatürde incelenen bir konudur. Öte yandan değişen toplum yapısı ve giderek daha sanal bir yapıya dönüşen sosyalleşme durumunda, gençlerin depresyon düzeylerinin kişilik özellikleri ile ilişkisini ortaya koyan yeterli çalışma yoktur. Bu nedenle bu çalışmada, lise çağındaki gençlerin depresyon düzeyleri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

İstanbul ilinin Sarıyer, Bayrampaşa, Maltepe, Beylikdüzü, Kadıköy, Fatih ve Beşiktaş ilçelerinde eğitim gören 195 gönüllü öğrenci bu araştırmaya katılmıştır. Katılımcılara Beş Faktör Kişilik Envanteri, Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği ve kişisel bilgi formu içeren anket uygulanmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre özdenetim ($p<0,05$) ve gelişime açıklık ($p<0,01$) kişilik boyutları ile depresyon arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif korelasyon saptanmıştır. Duygusal tutarsızlık boyutu ile depresyon arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır ($p<0,001$).

Anahtar Kelimeler: Depresyon; Beş Faktör Kişilik Envanteri; Bilgi Toplumu.

ABSTRACT

EXAMINATION OF RELATIONSHIP BETWEEN DEPRESSION TENDENCY AND PERSONAL PROPERTIES OF HIGH SCHOOL YOUNGS AT INFORMATION SOCIETY ERA

Sinem Büşra BEKÇİ

Master Thesis, Psychology Main Science Branch

Advisor: Yrd. Doç. Dr. Reyhan Saydam

October, 2015-70 pages

Depression is one of the most common psychological problems and more seen at individuals in high school age. In addition, the relationship between depression and personality properties is a topic focused in literature. On the other hand, there has not been enough research focusing on the relationship between depression and personality properties at information society era when social structure is changing and sociality becomes more fiction. For this reason, it is aimed to examine relationship between depression and personality properties of high school students.

In the research, total (n=195) students from Sarıyer, Bayrampaşa, Maltepe, Beylikdüzü, Kadıköy, Fatih and Beşiktaş provinces of Istanbul were voluntarily subjected to the research. A survey form including Depression Scale for Children, Five Factor Personality Scale and Information form was applied to students.

According to results of the study, there were statistically significant and negative correlation between depression and self check ($p<0,05$) and openness to development ($p<0,01$). There was statistically significant and positive correlation found between depression and emotional contradiction ($p<0,001$). It may be argued that information society younger more extroversion and openness to development.

Key Words: Depression; Five Factor Personality Scale; Information Society.

ÖNSÖZ

Depresyon günümüzde en sık görülen duygu durum bozukluğudur. Depresyon diğer psikolojik rahatsızlıkların yanı sıra yaşam kalitesi ve düzenini etkileyen, var olan diğer hastalıkların kötü gidişine neden olan ve ekonomik kayıplara da yol açan ciddi bir rahatsızlıktır. Özellikle lise sürecindeki öğrencilerde fizyolojik değişimler yaşamamanın da etkisiyle depresyon eğilimleri yüksektir. Depresyonu tetikleyen birçok faktör olsa da değişen toplum yapısı ve giderek daha sanal bir yapıya dönüşen sosyalleşme durumunda, gençlerin depresyon düzeylerinin kişilik özellikleri ile ilişkisini ortaya koyan yeterli çalışma yoktur.

Bu çalışma ile bilgi toplumu sürecindeki liseli gençlerin kişilik özelliklerinin depresyona etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma sürecim boyunca bilgi, tecrübe ve güler yüzüyle bana her türlü desteği sağlayan danışman hocam; YRD.DOÇ.DR. REYHAN SAYDAM'a, yönlendirmeleriyle tezimi geliştirmeme destek olan DOÇ.DR. FULYA MANER ve YRD. DOÇ.DR. MUZAFFER ŞAHİN' e, tezimin anket çalışması aşamasında her türlü yardımda bulunan arkadaşım VOLKAN VAROL'a, tez sürecimde tüm anlayışı ve kolaylaştırıcılığıyla yanımda olan EMEK BARAN'a bu süreçte desteklerini hep hissettiğim çok sevgili arkadaşlarım TUĞÇE GÜRSOY ve NİLDA KOCABAŞ' a teşekkür ederim.

Bu çalışmayı her zaman en büyük motivasyon kaynağım olan, benden maddi-manevi hiçbir desteği esirgemeyen aileme ithaf ederim.

İSTANBUL, 2015

PSİKOLOG; SİNEM BÜŞRA BEKÇİ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KABUL VE ONAY.....	I
YEMİN METNİ.....	II
ONAY.....	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
ÖNSÖZ.....	IV
KISALTMALAR LİSTESİ.....	IX
TABLolar LİSTESİ	X

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problemin Tespiti.....	1
1.1.2.Alt Problem.....	1
1.1.3.Denenceler.....	1

2. BÖLÜM

BEŞ FAKTÖR KİŞİLİK ENVANTERİ VE DEPRESYON

2.1.Giriş.....	2
2.2. Kişiliğin Tanımı ve Tarihçesi.....	3
2.1.1. Beş Faktör Kişilik Kuramı.....	4
2.1.2.Beş Faktör Kişilik Modeli ve Diğer Kavram Yapılarıyla İlişkileri.....	5
2.1.3.Beş Faktör Kişilik Modeli ve Psikolojik Değişkenlerle Bağlantılar.....	5
2.3. Depresyon.....	9
2.3.1.Depresyon Türleri.....	11
2.3.2.Depresyon Bozukluğu Belirleyicileri.....	12

3.BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Katılımcılar	14
3.2. Araç-Gereç.....	14
3.2.1. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği.....	14
3.2.2. Beş Faktör Kişilik Envanteri-Kısa Formu	15
3.3. Uygulama.....	16
3.4. Verilerin Analizi	16

4.BÖLÜM
BULGULAR

Bulgular	18
----------------	----

5.BÖLÜM
SONUÇ

SONUÇ	41
KISITLILIKLAR VE ÖNERİLER.....	47
KAYNAKÇA	48
EKLER	53
Ek 1. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği	53
Ek 2. Beş Faktör Kişilik Envanteri-Kısa Formu.....	56
Ek 3. Anket Formu	60
ÖZGEÇMİŞ	61

KISALTMALAR LİSTESİ

ANOVA	Tek Yönlü Varyans Analizi
Doç	Doçent
Dr.	Doktor
Yrd.	Yardımcı
DSM-5	Diagnostic and statistical Manual of Mental Disorders

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Beş Faktör Kişilik Envanterindeki (Kısa Formundaki) Temel Faktörlerin Cronbach Alpha Güvenirlik Analizi Sonuçları	16
Tablo 2. Çalışma Grubunun Cinsiyet, Yaş, Kaçınıcı Sınıf Olduğu ve Kendine Ait Bir Odanın Olup Olmaması Faktörlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı	18
Tablo 3. Çalışma Grubunun Kendi Dahil Kaç Kardeş Olduğu ve Kaçınıcı Çocuk Olduğu Faktörlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı	19
Tablo 4. Çalışma Grubunun Anne-Babalarının Birlikte Yaşama Durumu Faktörlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı	19
Tablo 5. Çalışma Grubunun Anne-Babalarının Eğitim ve Annenin çalışma Durumlarının Sayı ve Yüzde Dağılımı	20
Tablo 6. Ölçek Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistikleri	20
Tablo 7. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanı ile Alt Boyut Toplam Puanları Arası Korelasyon Katsayıları	21
Tablo 8. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Cinsiyet Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.	22
Tablo 9. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Yaş Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları	22
Tablo 10. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının (Kendisi Dahil) Kardeş Sayısı Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları	22
Tablo 11. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Doğum Sırasına Göre Kaçınıcı Çocuk Olduğu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları	23
Tablo 12. Çocuklar için Depresyon Ölçeği Toplam Ortalamalarının Annenin Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırılma Sonuçları	24
Tablo 13. Çocuklar için Depresyon Ölçeği Toplam Ortalamalarının Babanın Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırılma Sonuçları	24
Tablo 14. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Anne-Babanın Birlikte Yaşama Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları	25
Tablo 15. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Annenin Çalışma Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları	25
Tablo 16. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Çocuğun Kendine Ait Bir Odasının Olup Olmaması Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları	25
Tablo 17. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Cinsiyet Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları	26
Tablo 18. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Yaş Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları	27
Tablo 19. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Kendisi Dahil Kardeş Sayısı Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları	28

Tablo 20. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Doğum Sırasında Kaçınıcı Çocuk Olduğu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.....	30
Tablo 21. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Annenin Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.....	32
Tablo 22. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Babanın Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.....	35
Tablo 23. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Anne-Babanın Birlikte Yaşama Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.	37
Tablo 24. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Annenin Çalışma Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.	38
Tablo 25. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Çocuğun Kendine Ait Bir Odasının Olup Olmaması Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.....	39

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.Problem

Bu araştırmada bilgi toplumu sürecinde liseli gençlerin kişilik özellikleri ile depresyon arasındaki ilişki incelenmiştir.

1.1.2. Alt Problem

1. Cinsiyet ile depresyon arasında ilişki var mıdır?
2. Yaş ile depresyon arasında ilişki var mıdır?
3. Doğum sırasına göre kaçıncı çocuk olunduğu ile kişilik özellikleri arasında ilişki var mıdır?
4. Annenin çalışma durumu ile depresyon arasında ilişki var mıdır?
5. Anne-babanın birlikte yaşama durumu ile depresyon arasında ilişki var mıdır?

1.1.3. Denenceler

Araştırmanın problem ve alt problemlerine dayalı olarak saptanan denenceler aşağıda ifade edilmiştir;

1. Kız öğrencilerin depresyon düzeyi daha yüksektir.
2. 17 yaş grubunun depresyon düzeyi daha yüksektir.
3. Doğum sırası ile kişilik özelliklerinden özdenetim arasında ilişki vardır, ilk çocukların özdenetimleri daha yüksektir.
4. Annesi çalışan grubun depresyon düzeyi daha yüksektir.
5. Anne-babanın birlikte yaşama durumu ile depresyon arasında ilişki vardır. Anne-babası birlikte olan grubun depresyon riski düşüktür.
6. Gelişime açık bireylerin depresyon eğilimleri daha düşüktür.
7. Duygusal dengesizliği yüksek bireylerin depresyon eğilimleri yüksektir.

2.BÖLÜM

BEŞ FAKTÖR KİŞİLİK ENVANTERİ VE DEPRESYON

Son yıllarda teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, yaşamın her alanını etkilediği gibi, sosyal yaşamın da bazı normlarını değiştirmiştir. Özellikle sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte, günümüzde bireylerin giderek daha sanal ve daha az reel etkileşim içerisinde olduğu bir yapıya doğru gitmektedir. Özellikle lise öğrencilerinde kendisini daha fazla gösteren bu yapı aynı zamanda, bireylerin psikolojik ve sosyolojik durumlarını da etkilemektedir.

Lise çağı bireyin sosyal kabullenme ve kendisini sosyal toplum içerisinde bir yere ait hissetmesi açısından oldukça önemli bir dönemdir. Bu dönemde artık gençler, giderek daha evden bağımsız bir yaşama doğru geçiş sürecini de yaşamakta olup, aynı zamanda gerek geleceklerine, gerekse gelecek yaşam tarzlarına ilişkin kararları şekillendirmeye başlamaktadır. Bunun yanında bireylerin ailelerine bağımlılığı anlamında da en fazla değişimin bu dönemde yaşandığı ifade edilebilir.

Depresyon, günümüz gençlerinin ve genel olarak bütün bireylerin en fazla etkilendiği psikolojik sorunların başında gelmektedir. Hastalık derecesinde olmasa da, her insanda bazı depresif belirtiler gündelik yaşama eşlik ettiği görülmektedir. Bunun yanında bireylerin günlük yaşantılarının da bireysel anlamda yaşanan gelişmeler çerçevesinde, depresyon düzeyleri üzerinde etkisini ortaya koyan pek çok çalışma mevcuttur. Yine literatür de bazı çalışmalarda, kişilerin sahip olduğu kişilik faktörlerinin de depresyon üzerinde etkili olduğu görülmektedir.

Kişilik faktörlerini literatür de pek çok farklı sınıflandırma ile ele alan çalışmalar mevcut olsa da, bunlardan en yaygın kabul göreni, beş faktörlü kişilik yaklaşımıdır. Buna göre kişilik boyutlarını yumuşak başlılık, gelişime açıklık, duygusal dengesizlik, özdenetim ve dışadönüklük olarak beş boyutta incelemek mümkündür. Her bir boyutun gerek bireylerin sosyal, gerekse psikolojik gelişimi üzerinde etkilerine ilişkin pek çok çalışma yapılmaktadır.

Yapılan bu çalışmada, değişen sosyal ve psikolojik yapısı çerçevesinde, lise öğrencilerinin ya da daha doğru ifadeyle bilgi toplumundaki lise gençlerinin kişilik özellikleri ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu bağlamda çalışmada, lise öğrencilerinin depresyon düzeyleri ve kişilik faktörlerine etki eden demografik faktörler ortaya konmuş ve daha sonra, kişilik faktörleri ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

2.1. Kişiliğin Tanımı ve Tarihçesi

İnsan davranışlarını anlamaya yönelik olarak yapılan çalışmalar insanlık tarihi kadar eski dönemlere dayanmaktadır. İnsanın karışık doğası önceleri filozoflar tarafından açıklanmaya çalışılsa da Wundt'un ilk psikoloji laboratuvarını kurmasının ardından insan davranışlarını açıklama çabaları psikoloji bilimi çatısı altında devam etmiştir. Psikoloji bilimi kişileri davranışlara yatkın kılan özellikleri incelerken, bazı alt disiplinlere ayrılmaktadır. Bunlardan kişilik psikolojisinde, insanların davranışları kişilerin içsel dinamikleri ile açıklanmaya çalışılmaktadır. Zaman içerisinde insanların davranışları kadar düşünce ve duygularının da açıklanmaya çalışılması bireysel farklılıkların sebeplerini açıklamaya yönelik çalışmaları beraberinde getirmektedir (İnanç ve Yerlikaya, 2012). Bu açıklamalar insanların bu özelliklerin ne kadarını doğuştan getirdikleri (yapılan kromozom ve gen araştırmaları, ikiz çalışmaları ve davranışın fizyolojik etkileri buna kanıt olarak gösterilebilir) (Bouchard, 2004), ne kadarını çevresel koşullar altında edindiklerini anlamak noktasında farklı kuramsal yaklaşımlara kaynak oluşturmaktadır.

Çevresel faktörlerin etkisi yapılan kültürler arası çalışmalarla desteklenmiştir. 36 farklı kültürün karşılaştırıldığı bir çalışmada coğrafi olarak yakın olan bölgelerde benzer kişilik profillerine rastlanmıştır. Ancak aynı çalışma bulguları kişiliğin Avrupa ve Amerika'daki kişilik yapılanmasının Asya ve Afrika'dan belirgin derecede farklılaştığı görüşünü öne sürmektedir. Bu farklılığın coğrafi olarak Ekvatora yakın ya da uzak olan ülkelerin iklimsel özelliklerinden çok genetik faktörlere bağlı olabileceği görüşü üzerinde durulmaktadır (Allik ve McCrae, 2004). Davranış şekillerinin kültürden kültüre farklılık göstermesi kişiliğin yapılanmasının ve boyutlandırılmasının da farklılık gösterebileceği görüşü ileri sürülmektedir. Beş faktör kişilik ölçeğinin farklı ülkelerde yapılan uygulamaları sonucunda, ölçeğin ülkelere göre değişiklik gösteren boyutları mevcuttur (Triandis ve Suh, 2002).

Kişilik kavramı ilk kez Allport tarafından tanımlanmıştır (Tatlıhoğlu, 2014).

İnsanın doğasını anlama çalışmalarında kişiliğin etkisini araştırma çalışmaları kişiliğin tam ve kesin bir tanımının bulunmaması nedeni ile belirsizdir. Kişiliğin yalnızca Allport tarafından 50 den fazla tanımının yapılması bu düşünceyi kanıtlar niteliktedir (İnanç ve Yerlikaya, 2012).

Davranışın belirlenmesi ile ilgili olarak önceleri durumsal faktörlerin belirleyici olduğu görüşü ileri sürülmüş ancak daha sonra kişisel özelliklerin de etkili olduğu görüşü etkili olmuştur (Tatar, 2009). Kişilik ile ilgili tartışılan ikinci konu ise tüm insanları kapsayıcı kişilik özelliklerinin olduğu evrensellik görüşüne karşı olarak kişiliğin biricikliği (Allport, 1937) üzerine yapılan çalışmalardır. Kişiliği oluşturan bir diğer değişken, kişiliğin tutarlı bir örüntü sergilemesi olarak belirlenmektedir (McCrae ve John, 1992).

2.1.1. Beş Faktör Kişilik Kuramı

Kişiliğin tanımının belirsizliği yanında ölçülmesi ile ilgili pek çok farklı yaklaşım ileri sürülmektedir. İlk kişilik ölçeklerinin kişiliği boyutlara ayırmaktan uzak daha genel bir yapısı olduğu bildirilmektedir (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2000). Daha sonra kapsam olarak daraltılarak MMPI (Graham, 1998) gibi psikopatolojik kökeni ölçmeye yönelik olarak kullanılan ölçeklerin yanında daha az alt boyuta sahip ölçeklerin kullanıldığı bilinmektedir. Cattell kişiliği oluşturan boyutların ölçülebileceğini ileri sürmektedir (Cattell ve Medal, 2008). Cattell'in 16PF'i (The 16 PF Fifth Edition Technical Manual, 1994) , McCrae ve Costa'nın NEO'su (McCrae ve Costa, 1985) bunlara örnek olarak gösterilebilir (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2000). Kişiliğin evrensel temellere dayandığı görüşü kapsamında hazırlanan sıfat listeleri pek çok kişilik testinde olduğu gibi (sıfat temelli kişilik testleri) 16 faktör modeli için temel oluşturmaktadır (Cattell ve Medal, 2008). Daha sonra görgül yöntemlerle oluşturulan sıfat listelerinin yapılan faktör analizi çalışmaları ile çeşitli boyutlar altında toplanmıştır (McCrae ve John, 1992). Beş Faktör Kişilik ölçeğinin boyutlarına bakıldığında, Dışadönüklük-içedönüklük (Extraversion- Intraversion), Yumuşak Başlılık-Düşmanlık (Agreeableness-Hostility), Öz Denetim/Sorumluluk-Yönsüzlük/Dağımlık, (Conscientiousness-Undirectedness), Duygusal Denge-Dengesizlik (Emotional Stability), Gelişime Açıklık / Zeka-Gelişmemişlik (Openness to Experience / Intellect) şeklinde beş faktör vardır.

Eysenck'e göre beş faktör kişilik ölçeği bireyin sosyal hayatla ilgili pek çok konuyu açıklamakta yeterli görünmektedir (adli konular, eğitim, başarı faktörü, performans etkisi gibi) (John ve Srivastava, 1999). Beş faktör kişilik ölçeği ile ilgili farklı kültürlerde ve yaş grubunda yapılan çalışmalar, ölçeğin geniş bir uygulama alanının olduğunu göstermektedir (Korkmaz, Somer ve Güngör, 2013).

2.1.2. Beş Faktör Kişilik Modeli ve Diğer Kavram ve Yapılarıyla İlişkileri

Üniversite öğrencilerinin kişilik boyutlarının sosyo-demografik değişkenler açısından kıyaslandığı bir çalışmada cinsiyet değişkeni açısından bazı farklılıklar bulunmuştur. Kızların duygusal dengesizlik/nevrotizm puanı erkeklerden anlamlı derecede fazla bulunmuştur. Bu farklılığın, erkeklerin yetiştirme şartlarının kızlardan daha fazla serbest bir yapıda olmasından kaynaklandığı ifade edilebilir. Ayrıca aynı çalışmanın sonuçları arasında yaşamını büyük kısmını il ve büyükşehirlerde geçirmenin bireyleri daha dışadönük yaptığı görülmektedir. Gelir düzeyi düşük öğrencilerde sorumluluk duygusu daha fazla bulunurken, demokratik bir anne babada büyüyen çocukların daha dışa dönük bir kişilik özelliği gösterdiği görülmektedir (Tatlıoğlu, 2014).

2.1.3. Beş Faktör Kişilik Modeli ve Psikolojik Değişkenlerle Bağlılar

Kişilerin öznel iyi oluşları kişilik özellikleri açısından incelendiğinde beş faktör kişilik ölçeğinin öznel iyi oluşu yordamada başarılı bir araç olduğu görülmektedir (Sarıcaoğlu ve Arslan, 2013). Öznel iyi oluş ile dışa dönüklük arasında pozitif bir ilişki görülürken nevrotiklik ile negatif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Dışa dönük kişiler yaşamlarında daha fazla haz arayışında olduklarından ödüle karşı daha duyarlı ve mutluluğa katkıda bulunucu oldukları bildirilmektedir. Bunun yanında nevrotik bireylerin kaygılı, alıngan ve duygusal açıdan dengesiz olmaları onların yaşam doyumlarında bir azalmaya sebep olmaktadır (Doğan, 2013).

Bireylerin bir çatışma yaşadıklarında hangi kişilik özelliklerinin bu çatışmayı çözmeye etkili olduğu araştırılmış ve dışadönüklük, gelişime açıklık ve özdisiplinlik düzeyi yüksek bireylerin çatışma çözümünde daha yüzleştirici bir tutum sergilediği belirtilmiştir. Bunun yanında içe dönük, öz disiplinlilik düzeyi düşük ve içine kapanık bireylerin yüzleşmeden kaçındıkları gözlenmektedir (Basım, Çetin ve Tabak, 2009). Yaklaşma kaçınma açısından kişilik yapılarına bakıldığında çatışmaya yaklaşma davranışı sergileyen bireylerin daha fazla dışadönük, öz disiplin ve uyumluluk düzeyleri düşük kişiler olduğu görülmektedir. Bununla birlikte gelişime açık olmayan, içedönük, öz disiplin ve uyumluluk düzeyi yüksek bireylerin tartışmadan kaçındığı görülmektedir (Basım, Çetin ve Tabak, 2009).

Bireylerin erken çocukluk döneminde ebeveynleri ile kurdukları ilişkiler neticesinde geliştirdikleri bağlanma stillerinin beş faktör kişilik boyutlarını ne derecede yordadığı incelenmiştir. Sonuç olarak bağlanma stiline bireyin kişilik oluşumunda etki olduğu görülmektedir. Özellikle güvenli bağlanma örüntüsü ile kişilik özellikleri arasında bir ilişki olduğu görülmektedir. Güvenli bağlanan bireyler ileriki yaşlarında nevrozizm düzeyleri düşük, dışadönük, deneyime daha açık ve yumuşakbaşlı bir kişilik örüntüsü sergilerken, sorumluluk düzeyi düşük bireylerin daha fazla saplantılı bağlanma stili ile ebeveynlerine bağlandıkları görülmektedir (Deniz, 2011).

Çalışanların yabancılaşma düzeylerinin kişilik özellikleri ile ilişkisinin araştırıldığı bir çalışmada duygusal dengesizlik boyutu yüksek bireylerin topluma ve kendilerine yabancılaştıkları görülmektedir. Bunun sebebi olarak çalışanların müşteri memnuniyetini sağlamak için işverenlerine karşı duyduğu sorumluluğun yüksek oluşu gösterilmektedir. Ayrıca geçimlilik düzeyi yüksek çalışanların sorun çıkarmadan uzak durmaları ve müşterileri ile iyi ilişkiler kurmaya çalışmalarının kendine yabancılaşmaya sebep olduğu görüşü ileri sürülmektedir (Develioğlu ve Tekin, 2013).

İnternet bağımlılığı ile beş faktör kişilik boyutlarının ilişkisine bakıldığında daha az yumuşak başlı, özdenetim yönü zayıf aynı zamanda nörotik özellikleri yüksek bireylerin internet bağımlılığı testinden daha yüksek puanlar aldığı görülmektedir (Batıgün ve Kılıç, 2011). Dışa dönük ve sorumluluk sahibi bireylerin daha yaşama aktif olarak katılmayı internet üzerinden sanal bir katılıma tercih etmeleri onları internet bağımlılığına daha az yatkın hale getirmektedir.

Bunun yanında duygusal olarak dengesiz bireylerin interneti gün içerisinde daha fazla tercih ettiği görülmektedir (Morsünbül, 2014). Yaşamdoyumunu düşük bireylerin daha fazla nörotik ve öz denetimden yoksun oluşları onların psikopatolojik semptomlara yatkın kıldığı gibi daha fazla kaygı ve somatizasyon hissetmelerine de sebep olabileceği bildirilmektedir (Batıgün ve Kılıç, 2011). Kişiliğin İnternetin gereğinden fazla kullanılması üzerindeki etkileri yanında yapılan bir diğer çalışmada facebook kullanımı ile kişilik boyutları arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre yeniliğe açıklık, uyumluluk ve sorumluluk ile facebook kullanımı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır (Yeşil, 2014).

Kişilik ve kariyer seçimi arasındaki ilişkilere bakıldığında uyumlu kişilerin beklenenin aksine iş ilişkilerine önem verme, etkileme ve ilerleme düzeyine önem verme açısından ters bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Ayrıca aynı çalışma bulgularında gelişime açık olma düzeyi ve sorumluluk arttıkça iş ilişkilerine daha fazla önem verildiği bilgisine ulaşılmıştır (Merdan, 2013).

Üniversite öğrencilerinde kişiliğin kariyer değerini ne derecede yordadığını ölçmek için yapılan çalışmada temel kişilik özellikleri ölçeği kullanılmış ve kızların kendilerini daha fazla tanıdığı ve dışadönüklük ve sorumluluk düzeylerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Aynı çalışma bulgularına göre erkeklerin özerklik kariyer değeri kız öğrencilerden daha yüksektir (Bayram, Gürsakal ve Aytaç, 2012). Kariyer planlama noktasında kişilik özelliklerinin etkisi pedagojik formasyon alacak öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarını ile karşılaştırılmış ve yumuşak başlı, sorumluluk düzeyi yüksek, deneyime açık ve dışadönük öğretmen adaylarının mesleki yönelimleri pozitif yönde bir ilişkinin varlığından söz edilmiştir (Uslu, 2013).

İnsanlarla iletişimin bire bir yürütüldüğü mesleklerde kişilik özelliklerinin ilişkiyi yordayıcı etkisi olduğu bildirilmektedir. Bu mesleklerden biri olarak da psikolojik danışmanlık hizmeti veren kişiler örnek olarak gösterilebilir. Beş faktör kişilik ölçeği alt boyutları ile yardım etme stilleri karşılaştırıldığında, psikolojik danışmanların deneyime açıklık özelliği onların kendilerine başkalarının gözü ile bakabilme yeteneği kazandırmaktadır. Bu özellik olaylara farklı açılardan bakabilme ve ön yargısız olmayı beraberinde getirdiği düşünülmektedir (Çivitçi ve Arıcıoğlu, 2012).

Son yıllarda sıklıkla karşımıza çıkan kavramdan bir diğeri 'tükenmişlik sendromu'dur. Kişileri tükenmişliğe iten pek çok çevresel etmenin bulunmasının yanında kişilik özelliklerinin de bu hususta belirleyici olduğu açıktır (Basım, Beğenirbaş ve Yalçın, 2013). Öğretim elemanlarındaki tükenmişliğin beş faktör kişilik ölçeği kullanılarak incelendiği bir çalışmada, duygusal dengesizlik ile duygusal tükenme arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu bulgular gönüllü danışmanlar ile yapılan çalışma bulguları ile tutarlılık göstermektedir (Bakker, Van Der Zee, Lewig ve Dollard, (2006). Duygusal olarak daha az kararlı olan öğretim üyelerinin kendi yaptıkları işlerde daha fazla başarısızlık hissi yaşadığı ve oluşan stresi kaldırmak noktasında kendi yeteneklerini sınırladığı görüşü savunulmuştur. Ancak bununla birlikte dışadönüklük boyutundan yüksek puan alan öğretim görevlilerinin duygusal tükenme ve duyarsızlaşma ile negatif, kişisel başarı ile pozitif yönde bir ilişki gözlenmektedir. Aynı çalışmanın sonuçlarına göre geçimlilik düzeyi yüksek bireylerin kendilerini daha başarılı gördükleri ve daha duyarlı oldukları görülmektedir. Kişiliğin bir diğer boyutu olan sorumlulukta ise başarımlarının daha yüksek olduğu ve öz disiplinlerini daha fazla insiyatif alma yönünde kullandıkları bildirilmektedir.

Öğretim görevlilerinin değişime açık olması onları kendilerine özgü davranış stillerine itmekte ve sorunlar karşısında daha yenilikçi, daha farklı çözümler üretebilmeleri onları tükenmişlikten kurtardığı görülmektedir (Dinç, Bitişli, Çetinceli ve Aydın, 2013). Öğretmenlerde duygusal tükenmişlik ile kişilik özelliklerinin karşılaştırıldığı bir çalışmada, nörotisizm ve dışadönüklük arasında ilişki olduğu görülmektedir. Nörotisizm düzeyi yüksek içe dönük bireylerin yaşamlarında daha fazla duygusal tükenmişlik yaşadığı belirtilmiştir (Basım, Beğenirbaş ve Yalçın, 2013).

Kişilik özelliklerinin post travmatik stres bozukluğunun gelişmesinde rol oynadığı düşünülen bir çalışmanın sonuçlarına göre, duygusal dengesizlik ve nörotisizm boyutundan yüksek puan alan bireyler post travmatik stres bozukluğu gösterme eğilimi fazladır. Ayrıca dışadönük ve sorumluluk sahibi bireylerde posttravmatik stres bozukluğunun daha az görüldüğü bildirilmektedir (Jakšić, Brajković, Ivezic, Topić, ve Jakovljević, 2012).

Yasa dışı madde kullanımı ile kişilik özelliklerinin ilişkili olduğu görülmektedir. Beş faktör modelin kullanıldığı çalışmada reçetesi yasal olmayan madde kullanımında nörotizmin bir risk faktörü olduğu ve sorumluluk duygusunun fazla olmasının koruyucu bir etki oluşturduğu görülmektedir. Nörotiklik düzeyi yüksek bireylerin oluşan stresle başedebilmek için özellikle anksiyolitik (kaygı giderici) ilaçlara yöneldikleri bildirilmektedir. Deneyime açıklık kişilik özelliği yüksek bireyler ise daha fazla sitümölan (uyarıcı) ve analjezik türü ilaçları tercih etmektedir (Benotsch, Jeffers, Snipes, Martin ve Koester, 2013).

Beş faktör kişilik modelinin tüm boyutlarının psikopatoloji ile ilişkili olduğu bilinmektedir. Obsesif kompulsif bozukluk ve şizofreninin beş faktör kişilik boyutlarından nörotizm ile yüksek oranda korelasyon gösterdiği bilinmektedir. Ayrıca dışadönük bireylerde obsesif kompulsif bozukluğun daha az görüldüğü bildirilmektedir (Schirmbeck, Boyette, Valk, Meijer, Dingemans, Van, ... ve Myin-Germeys, 2014). Belirgin olmayan antisosyal kişilik bozukluğu ile beş faktör kişilik boyutları arasında ilişki görülmektedir. Uyumluluk ve sorumluluk düzeyi düşük, nörotiklik düzeyi yüksek bireylerin daha fazla antisosyal içerikli davrandığı görülmektedir (Scherer, Baysinger, Zolynsky ve LeBreton, 2013).

Kadın ve erkeklerin algılanan beden imajlarının onların kişisel özelliklerinden ne kadar etkilendiği ile ilgili yapılan çalışma sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır. Beş faktör kişilik ölçeğinin deneyime açık olma boyutundan yüksek puan alan kadınların daha ağır bir bedene sahip olmayı kabul ettiği ve deneyime açık kadınların ve erkeklerin geniş ölçülere sahip olmayı çekici buldukları belirtilmiştir.

Aynı çalışma bulguları sonucunda yumuşakbaşlı erkeklerin geniş bedene sahip kadınları çekici bulduğu ve bu sonucun yumuşak başlı olmanın karşısındakini daha fazla pozitif algılama yeteneği geliştirdiği sonucuna ulaşılabılır (Swami, Buchanan, Furnham, ve Tovée, 2008).

2.3. Depresyon

Psikolojik sağlık bozukluklarında sıkça karşımıza çıkmakta olan psikolojik rahatsızlık duygu durum değişikliği sonucunda olan depresyon olduğu yapılan çalışmalar sonucunda belirlenmiştir.

Depresyon akıl sağlığı alanında en sık rastlanılan bozukluktur. Depresyon diğer psikolojik rahatsızlıkların yanı sıra yaşam kalitesi ve dűzenini etkileyen, var olan diğer hastalıkların kötü gidişine neden olan ve ekonomik kayıplara da yol ačan ciddi bir rahatsızlıktır. Bunun yanı sıra depresyon tedaviye verdiği yanıtı, biyolojisi ve geniği açasından anlaşılması zor bir psikolojik bozukluktur. Depresyon kelime anlamı olarak Türkçe' ye "çökkünlük" olarak çevrilebilir. Bunun yanı sıra Dünya Sağlık Örgütü'nün yaptığı araştırmalar sonucunda depresyon tüm psikolojik bozuklukların %36'sını oluşturduğu belirlenmiştir ve normal bir fizyolojik sağlık sorunu yaşadığını düşünerek doktora giden kişilerin %8 ile %15'inin ağır depresyonu olduğu da saptanmıştır. Ayrıca bir öngörüye göre 2020'li yıllara geldiğimizde dünyadaki iř gücü kaybının nedeni olarak kemik ve kalp hastalıklarından sonra depresyonun geleceği belirtilmiştir. (Gençdođan ve Ören, 2007, Karabekirođlu, Topçuođlu, Gönentür ve Karabekirođlu, 2010, Bařak, Diřcigil, Gemalmaz, Güler ve Tekin, 2005)

Depresyonun açıklanmasında birçok teori ortaya çıkmıştır ve bu teorilerin en fazla etkilendiği teorinin stres yönelimli model olduğu bilinmektedir. Bandura ve arkadaşları (1999) depresyonun oluşmasında dışarıdan gelen stres kaynaklarının risk etkenleri oluşturduğunu belirtmektedir. Depresyonla ilgili kuram geliştirenlerden biride Beck'dir. Beck bilişsel kuramında depresyonu zihinsel bir rahatsızlık olarak ele almıştır. Yani Beck depresyonla birlikte gelen duygusal değişimlerin altında sağlıksız zihinsel faaliyetlerin yattığını söylemiştir. Bunun yanında Eckenrode ve arkadaşları yaptıkları bir çalışmada depresyonu; bir gün, hafta veya ayda yaşanan küçük istenmeyen olayların birikimi sonucunda uyum sürecinin zorlaştığını bununda olumsuz duygulara yol açarak depresyonla sonuçlanabileceğini söylemiştir. Webb, Meckstroth ve Tolan'a (1994)' e göre depresyon bireylerdeki düşük enerji, sevdikleri ve keyif aldıkları şeylere karşı ilgi azalması, aşırı yemek yeme veya iştah kaybı, uyku dűzeninin bozulması, motivasyonun kaybı, sosyal iletişim sorunları, güven kaybı, ölüm korkusu gibi belirtileri içermektedir (Kanlı, 2011, Tuđrul, 2000, Gençdođan ve Ören, 2007).

Beyinin ve beyinsel işlevlerin de depresyonun oluşumunu etkilediğini belirten çalışmalar vardır. Bu nörotransmitterleri şöyle sıralayabiliriz. Norepinefrin (NE), Dopamin, Gama Amino Butirik Asit (GABA), Asetilkolin, Serotonin (5-HT).

Kişi depresyonda olduğunda bu nörotransmitterlerin bazılarında azalma ve bazılarında da yükselme olduğu tespit edilmiştir. Serotonin ve noradrenalin depresyonda iyiye gitmeyi sağlar, noradrenalinin depresyon tedavisinde önemi büyüktür (Akkaya, 2005, Erdem ve Çelepkolu, 2014).

2.3.1. Depresyon Türleri

Depresyon karşımıza farklı şekillerde çıkabilir farkları ise değişik durumlarda ortaya çıkmalarıdır. DSM 5'teki "Depresyon Bozuklukları" grubu ağacı şöyledir:

- Yıkıcı Duygu durum Düzensizliği Bozukluğu
- Yeğın (Majör) Depresyon Bozukluğu

1. Tek atak

- Ağır olmayan
- Orta derecede
- Ağır
- Psikotik özellikler gösteren
- Kısmi yatışma gösteren
- Tam yatışma gösteren
- Belirsiz

2. Yineleyici ataklar

- Ağır olmayan
- Orta derecede
- Ağır
- Tam yatışma gösteren
- Kısmi yatışma gösteren
- Belirsiz

- Süregiden Depresyon Bozukluğu (Distimi)
- Aybaşı Öncesi (Premenstrüel) Disfori Bozukluğu
- Maddenin/İlacın Yol Açtığı Depresyon Bozukluğu
- Başka Bir Sağlık Durumuna Bağlı Depresyon Bozukluğu
 1. Depresyon özellikleri gösteren
 2. Yeğın(majör) depresyon benzeri dönem
 3. Karma özellikler gösteren
- Tanımlanmış Diğer Bir Depresyon Bozukluğu
- Tanımlanmamış Depresyon Bozukluğu

2.3.2. Depresyon Bozukluğu Belirleyicileri

1. Bunaltıcı
2. Karma özellikler gösteren
3. Melankoli özellikleri gösteren
4. Değişiktür (atipik) özellikleri gösteren
5. Psikoz özellikleri gösteren
 - Duygu durumla uyumlu psikoz özellikleri gösteren
 - Duygu durumla uyumlu olmayan psikoz özellikleri gösteren
6. Katatoni ile gelen
7. Doğum zamanı (peripartum) başlayan
8. Mevsimsel örüntü gösteren
9. Tam olmayan yatışma gösteren
10. Tam yatışma gösteren

Ağırlık tanı ölçütü, belirti sayısına, bu belirtilerin ağırlığına ve işlevsel yeti yitiminin derecesine bağlıdır (Köroğlu, 2014).

- Ağır olmayan
- Orta derecede
- Ağır

3.BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Katılımcılar

İstanbul ilinin Sarıyer, Bayrampaşa, Maltepe, Beylikdüzü, Kadıköy, Fatih ve Beşiktaş ilçelerinde eğitim gören 195 gönüllü öğrenci bu araştırmaya katılmıştır. Yapılan analiz sonucu çalışmaya katılan toplam 195 öğrencinin 97'si kız (%49,7), 98'si erkek (%50,3) öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların 105'i (%53,8) lise 1 ve lise 2. Sınıf öğrencisi, 90'ı (%46,2) lise 3 ve lise 4. Sınıf öğrencisidir. Katılımcıların 100'ü (%51,3) 15-16 yaş aralığında, 95'i (%48,7) katılımcı ise 17 yaşındadır.

Araştırmaya gönüllülük usulüne göre katılım sağlanmış olup, araştırma anketleri uygulanmadan önce öğrencilere konuyla ilgili genel bilgiler verilmiştir. Daha sonra öğrencilerin anket formunda takıldıkları yerleri sormaları için anket formu araştırmacı refakatinde uygulanmıştır.

3.2. Araç-Gereç

3.2.1. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği

Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği (ÇİDÖ), 3'lü cevaplama seçeneği ile 27 sorudan oluşan öz bildirim türü bir ölçektir. Ölçeğin 2, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 21, 24 ve 25 numaralı maddeleri ters puanlanmaktadır. 0-54 Arasında toplam puan elde edilmektedir. Ölçekte puanlama cevap formuna göre 0, 1 ve 2 ile yapılmaktadır. Yüksek puan depresyonun yüksek olduğunu göstermektedir (Öy, 1991).

Kovacs (1981) tarafından geliştirilen, 6-17 yaş çocuklarına uygulanabilen, 27 maddelik öz bildirim ölçeğidir. Ülkemizde geçerlik ve güvenilirlik çalışması Öy (1991) tarafından yapılmış ve patolojik kesim noktası 19 puan olarak saptanmıştır. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği 0,72 ve iç tutarlılık katsayısı 0,86 olarak bulunmuştur.

3.2.2. Beş Faktör Kişilik Envanteri-Kısa Formu

Beş Faktör Modeli Somer, Korkmaz ve Tatar (2004) tarafından Goldberg'in 1999 yılındaki Avrupalı kişilik araştırmacılarının 1452 maddeden oluşan uluslar arası kişilik maddeleri havuzu IPIP (International PersonalityItemPoll) den yararlanılarak geliştirilmiştir. Ölçeğin iki formu bulunmaktadır. Uzun form 1 (Tamamen Uygun) ile 5 (Hiç Uygun Değil) arasında 5'li likert tipi cevap seçeneği ile 220 sorudan oluşurken beş faktör altında 17 alt boyut ölçmektedir (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2000). Kısa formu ise yine 1 (Tamamen Uygun) ile 5 (Hiç Uygun Değil) arasında 5'li likert tipi cevap seçeneği ile cevaplanmaktadır. Kısa form 85 maddeden oluşmaktadır ve sadece Dışadönüklük (D), Yumuşakbaşlılık/ Geçimlilik (Y), Öz-Denetim/ Sorumluluk (ÖD), Duygusal Tutarsızlık (DT) ve Gelişime Açıklık (GA) faktör toplam puanlarını içermektedir. Her iki formun puanlaması uzun form yazarları tarafından yapılmaktadır (Tatar, 2005).

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması, 56 ülkeye ait katılımcıların kişilik özellikleri konusunda yapılan bir çalışmanın Türkiye ayağı kapsamında, Sümer ve Sümer (2005) tarafından yapılmıştır ve alt boyutlara ilişkin güvenilirlik katsayıları 0,64 ile 0,77 arasında değişen değerlerde rapor edilmiştir. Ölçeğin kullanıldığı çeşitli çalışmalarda ise alt boyutlara ilişkin güvenilirlik katsayıları 0,67 ile 0,83 (Ülke, 2006), 0,60 ile 0,73 ve 0,77 ile 0,81 arasında değişen değerlerde bulunmuştur (Doğan, 2013). 5 Faktör Kişilik Modeli için İngiliz diliyle pek çok çalışma yapılmış ve destekleyici sonuçlar elde edilmiştir. (Digman ve Inouye, 1986; Peabody ve Goldberg, 1989; Saucier ve Goldberg, 1996). Beş Faktör Kişilik Modelinin; Felemenkçe, İbranice, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Çince, Slovakça, Macarca, Filipince (Tagalog), Lehçe ve Rusçada geçerliliği araştırılmış ve kişilik tanımlayıcı terim çalışmaları yapılmıştır. Yapılan bu çalışmaların büyük bir kısmı da sonucu destekler niteliktedir. Beş Faktör kişilik Modeli yalnızca İngiliz dili ile genellenmemekle birlikte Almanya, Finlandiya, Kanada ve Polonya'da da çalışmalar yürütülmüş ve Beş Faktör Kişilik Modeli'ni destekleyen veriler elde edilmiştir (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2002).

Beş Faktör Kişilik Envanteri 195 kişi üzerinden 85 maddeyle hesaplanmış, iç tutarlılık kat sayısı 0,76 bulunmuştur.

Tablo 1. Beş Faktör Kişilik Envanterindeki (Kısa Formundaki) Temel Faktörlerin Cronbach Alpha Güvenirlik Analizi Sonuçları

Faktör Adı	Yüksek Puan Özellikleri	Cronbach Alpha
Dışadönüklük (D)	canlı, girişken, sosyal, hareketli, coşkulu, rahat, doğal, iyimser	0,70
Yumuşakbaşlılık/ Geçimlilik (Y)	çatışmadan kaçınan, hassas, merhametli, geçimli, sakin, insanlara güvenen, işbirliğine yatkın	0,61
Öz-Denetim/ Sorumluluk (ÖD)	düzenli, planlı, amaçlı, kararlı, temkinli, tedbirli, sorumluluk sahibi	0,59
Duygusal Tutarsızlık (DT)	hassas, duygusal, endişeli, gergin, dirençsiz, fevri	0,70
Gelişime Açıklık (GA)	analitik düşünen, duyarlı, ilgi alanları geniş, yeniliğe açık, yaratıcı	0,72

Güvenirlik analizi sonuçlarına göre Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin beş faktörünün 0,59 ile 0,72 arasında değişen iç tutarlılık katsayıları gösterdikleri görülmüştür.

3.3. Uygulama

Veri toplamak amacıyla 2014-2015 bahar dönemi sonuna kadar araştırma kapsamındaki İstanbul ilinin 7 ilçesinde bulunan üç okul ve belirtilen yaş grubunun dahil olduğu derneklere gidilerek yönetici ve öğretmenlerle görüşülmüş, uygulama öncesi araştırmanın amacı ve önemi konusunda bilgi verilerek sorulara içtenlikle yanıt verilmesinin beklendiği anlatılmıştır. Belirtilen iki ölçek ve kişisel bilgi formu okulun belirlediği mekânlarda ve derneklerde öğrencilere uygulanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde sırasıyla, sosyo-demografik değişkenlerin sayı yüzde dağılımları, bağımlı değişken olarak alınan iki ölçek toplam puanlarının betimleyici istatistikleri, ölçek toplam puanlarının birbirleriyle Pearson korelasyon analizi ile karşılaştırmaları, her iki ölçeğin güvenilirlik analizleri ve ÇİDÖ'nin madde analizi yapılmıştır. Sosyo-demografik değişkenlerin gruplarının bağımlı değişken ölçek toplam puanları ile karşılaştırmalarında ise bağlantısız gruplar için t-testi ve tek

yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Varyans analizinde gruplar arası farklılıklar Tukey-B Çoklu Karşılaştırma Testi (Post-Hoc Test) ile incelenmiştir. Veriler SPSS programı 20.00 versiyonu kullanılarak analiz edilmiştir.

4.BÖLÜM

BULGULAR

Çalışmada daha önce sunulan sırayla önce sosyo-demografik değişkenlerin sayı yüzde dağılımları ve bağımlı değişkenlerin betimleyici istatistiklerine yer verilmiştir.

Tablo 2. Çalışma Grubunun Cinsiyet, Yaş, Kaçınıcı Sınıf Olduğu ve Kendine Ait Bir Odanın Olup Olmaması Faktörlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Gruplar	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	97	49,7
	Erkek	98	50,3
	Toplam	195	100,0
Yaş	15-16 Yaş	100	51,3
	17 Yaş	95	48,7
	Toplam	195	100,0
Kendine Ait Bir Odanın Olup Olmaması	Odası var	137	70,3
	Odası yok	57	29,2
	Bilinmeyen	1	0,5
	Toplam	195	100,0
Kaçınıcı sınıf olduğu	Lise 1-2	105	53,8
	Lise3-4	90	46,2
	Toplam	195	100,0

Çalışmaya cinsiyeti kız olan 97 (%49,7), erkek olan 98 (%50,3), toplam 195 kişi katılmıştır. Yaşı 15 veya 16 olan 100 (%50,0) kişi, 17 olan 95 (%48,7) kişi vardır. Lise 1 veya 2. sınıf olan 105 (%53,8) kişi, lise 3 veya 4. sınıf olan 90 (%46,2) kişi vardır. Kendine ait odası olan 137 (%70,3) kişi, kendine ait odası olmayan 57 (%29,2) kişi ve 1 (%0,5) kişinin de kendine ait odası olup olmadığı bilinmemektedir.

Tablo 3. Çalışma Grubunun Kendi Dahil Kaç Kardeş Olduğu ve Kaçınıcı Çocuk Olduğu Faktörlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Gruplar	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Kendi Dahil Kaç Kardeş Olduğu	Kardeşi yok	27	13,8
	1 kardeşi var	77	39,5
	2 kardeşi var	63	32,3
	3 kardeşi var	16	8,2
	4 veya daha fazla kardeşi var	12	6,2
	Toplam	195	100,0
Kaçınıcı Çocuk Olduğu	1. çocuk	103	52,8
	2. çocuk	53	27,2
	3. çocuk	28	14,4
	4 veya daha sonraki sıradaki çocuk	11	5,6
	Toplam	195	100,0

Çalışma grubunda kardeşi olmayan 27 (%13,8), tek kardeşi olan 77 (%39,5), 2 kardeşi olan 63 (%32,3), 3 kardeşi olan 16 (%8,2), 4 ve/veya daha fazla kardeşi olan 12 (%6,2) kişi vardır. Çalışma grubunda doğum sırasına göre 1. çocuk olan 103 (%52,8), 2. çocuk olan 53 (%27,2), 3. çocuk olan 28 (%14,4), 4. ve/veya sonraki çocuk olan 11 (%5,6) kişi vardır.

Tablo 4. Çalışma Grubunun Anne-Babalarının Birlikte Yaşama Durumu Faktörlerinin Sayı ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Gruplar	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Anne-Babanın Birlikte Yaşama Durumu	Evliler/Birlikte Yaşıyorlar	172	88,2
	Ebeveynlerden biri ayrı yaşıyor	23	11,8
	Toplam	195	100,0

Çalışma grubunda anne babası evli ve birlikte yaşayan 172 (%88,2), anne-babası ayrı yaşayan 23 (%11,8) kişi vardır.

Tablo 5. Çalışma Grubunun Anne-Babalarının Eğitim ve Annenin çalışma Durumlarının Sayı ve Yüzde Dağılımı

Değişken	Gruplar	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Annenin Eğitim Durumu	İlkokul	68	34,9
	Ortaokul	50	25,6
	Lise	52	26,7
	Üniversite	25	12,8
	Toplam	195	100,0
Babanın Eğitim Durumu	İlkokul	52	26,7
	Ortaokul	49	25,1
	Lise	53	27,2
	Üniversite	41	21,0
	Toplam	195	100,0
Annenin Çalışma Durumu	Çalışıyor	84	43,1
	Çalışmıyor	111	56,9
	Toplam	195	100,0

Çalışma grubunda annesinin eğitim durumu ilkokul olan 68 (%34,9), ortaokul olan 50 (%25,6), lise olan 52 (%26,7) ve üniversite olan 25 (%12,8) kişi vardır. Babasının eğitim durumu ilkokul olan 52 (%26,7), ortaokul olan 49 (%25,1), lise olan 53 (%27,2), üniversite olan 41 (%21,0) kişi vardır. Annesi çalışan 84 (%43,1), çalışmayan 111 (%56,9) kişi vardır.

Tablo 6. Ölçek Toplam Puanlarının Betimleyici İstatistikleri

(n=195)	En Küçük Değer	En Büyük Değer	Ortalama (\bar{x})	Standart Sapma (ss)
Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanı	7	38	17,74	6,652
Dışadönüklük Toplam Puanı	1,9286	4,7143	3,591941	0,5531863
Yumuşakbaşlılık/Geçimlilik Toplam Puanı	1,6250	4,6250	3,297436	0,5187696
Öz-Denetim/Sorumluluk Toplam Puanı	2,1176	4,2353	3,175566	0,4802479
Duygusal Tutarsızlık Toplam Puanı	1,8667	4,8667	3,234188	0,5991731
Gelişime Açıklık Toplam Puanı	2,3571	4,7857	3,792308	0,5911174

Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puanı 7-38 aralığından ($\bar{x}=17,74\pm6,652$) 195 kişi ile bulunmuştur. Dışadönüklük toplam puanı 1,93-4,71 aralığında ($\bar{x}=3,59 \pm 0,553$) 195 kişi ile bulunmuştur. Yumuşakbaşlılık/Geçimlilik toplam puanı 1,63-4,63 aralığında ($\bar{x}=3,30\pm0,519$) 195 kişi ile bulunmuştur. Öz-Denetim/Sorumluluk toplam puanı 2,12-4,24 aralığında ($\bar{x}=3,18 \pm 0,480$) 195 kişi ile bulunmuştur. Duygusal Tutarsızlık toplam puanı 1,87-4,87 aralığında ($\bar{x}=3,23 \pm 0,600$) 195 kişi ile bulunmuştur. Gelişime Açıklık toplam puanı 2,36-4,78 aralığında ($\bar{x}=3,79 \pm 0,591$) 195 kişi ile bulunmuştur.

Tablo 7. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanı ile Alt Boyut Toplam Puanları Arası Korelasyon Katsayıları.

(n=195)	Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanı
Dışadönüklük Toplam Puanı	-0,156
Yumuşakbaşlılık/Geçimlilik Toplam Puanı	-0,057
Öz-Denetim/Sorumluluk Toplam Puanı	-0,136*
Duygusal Tutarsızlık Toplam Puanı	0,265***
Gelişime Açıklık Toplam Puanı	-0,294***

*p<.05, ***p<.001

Dışadönüklük toplam puanı ile Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark gözlenmemiştir ($r=-0,156$; $p>0,05$). Yumuşakbaşlılık toplam puanı ile Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puanı arasında doğrusal yönde bir ilişki yoktur; $r=-0,057$; $p>0,05$. Özdenetim Toplam Puanı ile Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puanı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,136$; $p<0,05$). Duygusal tutarsızlık toplam puanı ile Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönde ilişki vardır; $r=0,265$; $p<0,001$. Duygusal tutarsızlık toplam puanı arttıkça Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puanı azalmaktadır. Gelişime açıklık toplam puanı ile Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puanı arasında negatif yönlü çok yüksek düzeyde bir ilişki vardır; $r=-0,294$; $p<0,001$. Gelişime açıklık toplam puanı arttıkça Çocuklar İçin Depresyon ölçeği toplam puanı azalmaktadır.

Tablo 8. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Cinsiyet Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	T	Serbestlik Derecesi	p
Kız	97	17,44	6,791	-0,615	193	0,54
Erkek	98	18,03	6,532			

Araştırma yapılan grupta kız ve erkek gruplarının Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193) = -0,615$; $p > 0,05$.

Tablo 9. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Yaş Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	T	Serbestlik Derecesi	p
15-16 Yaş	100	17,40	6,745	0,53	193	0,96
17 Yaş	95	18,09	6,569			

Araştırma yapılan grupta 15-16 yaş ve 17 yaş gruplarının Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193) = -0,53$; $p > 0,05$.

Tablo 10. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının (Kendisi Dahil) Kardeş Sayısı Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.

Kendisi Dahil Kardeş Sayısı	Kişi sayısı (n)	Ortalama	Standart Sapma
Kardeşi yok	27	17,44	7,340
1 kardeş	77	17,95	7,043
2 kardeş	63	17,06	5,438
3 kardeş	16	20,31	7,534
4 veya üzeri sayıda kardeş	12	17,17	7,284
Toplam	195	17,74	6,652

	Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	144,352	4	36,088	0,812	0,52
Gruplar İçi	8439,309	190	44,417		
Toplam	8583,662	194			

Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalaması açısından (kendisi dahil) kardeş sayısı grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur; $F(4,190)=0,812$; $p>0,05$.

Tablo 11. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Doğum Sırasına Göre Kaçınıcı Çocuk Olduğu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.

Doğum Sırasına Göre Kaçınıcı Çocuk Olduğu	Kişi sayısı (n)	Ortalama	Standart Sapma
1. çocuk	103	17,18	6,852
2. çocuk	53	17,26	5,623
3. çocuk	28	20,54	6,386
4 veya daha sonraki sırada çocuk	11	18,09	8,860
Toplam	195	17,74	6,652

	Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	263,991	3	87,997	2,020	0,11
Gruplar İçi	8319,670	191	43,558		
Toplam	8583,662	194			

Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalaması açısından doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur; $F(3,191)=2,020$; $p>0,05$.

Tablo 12. Çocuklar için Depresyon Ölçeği Toplam Ortalamalarının Annenin Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırılma Sonuçları.

Anninin Eğitim Durumu	Kişi sayısı (n)	Ortalama	Standart Sapma
İlkokul	68	17,51	6,051
Ortaokul	50	18,22	6,475
Lise	52	17,44	7,643
Üniversite	25	18,00	6,696
Toplam	195	17,74	6,652

	Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	21,269	3	7,090	0,158	0,92
Gruplar İçi	8562,392	191	44,829		
Toplam	8583,662	194			

Çocuklar için Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur; $F(3,191)=0,158$; $p>0,05$.

Tablo 13. Çocuklar için Depresyon Ölçeği Toplam Ortalamalarının Babanın Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırılma Sonuçları.

Babanın Eğitim Durumu	Kişi sayısı (n)	Ortalama	Standart Sapma
İlkokul	52	19,02	6,975
Ortaokul	49	17,80	6,458
Lise	53	17,30	5,649
Üniversite	41	16,61	7,573
Toplam	195	17,74	6,652

	Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	147,796	3	49,265	1,115	0,34
Gruplar İçi	8435,866	191	44,167		
Toplam	8583,662	194			

Çocuklar için Depresyon Ölçeği Toplam Puan Ortalaması açısından babanın eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur; $F(3,191)=1,115$; $p>0,05$.

Tablo 14. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Anne-Babanın Birlikte Yaşama Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

Anne-Babanın Birlikte Yaşama Durumu	n	\bar{x}	Ss	t	Serbestlik Derecesi	p
Evliler-Birlikte yaşıyorlar	172	17,63	6,751	-0,634	193	0,53
Ebeveynlerden biri ayrı yaşıyor	23	18,57	5,922			

Araştırma yapılan çalışma grubunda anne-babanın birlikte yaşama gruplarının Çocuklar için Depresyon Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-0,634$; $p>0,05$.

Tablo 15. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Annenin Çalışma Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

Annenin Çalışma Durumu	n	\bar{x}	Ss	t	Serbestlik Derecesi	p
Anne çalışıyor	84	19,24	7,497	2,786	193	0,06*
Anne çalışmıyor	111	16,60	5,710			

* $p<0,05$

Çocuklar için Depresyon Ölçeği toplam puanı açısından annenin çalışma durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $t(193)=2,786$; $p<0,05$. Annesi çalışan grubun depresyon puan ortalaması, annesi çalışmayan grubun depresyon puan ortalamasından fazladır.

Tablo 16. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği Toplam Puanının Çocuğun Kendine Ait Bir Odasının Olup Olmaması Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

Kendine Ait Odasının Olup Olmaması	n	\bar{x}	Ss	t	Serbestlik Derecesi	p
Kendine ait odası var	137	17,80	7,014	0,39	192	0,97
Kendine ait odası yok	57	17,75	5,695			

Çocuklar için Depresyon Ölçeği toplam puanı açısından çocuğun kendine ait bir odasının olup olmaması grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(192)=0,39$; $p>0,05$.

Tablo 17. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Cinsiyet Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

	Cinsiyet Grupları	n	\bar{x}	Ss	t	s.d.	p
Dışadönüklük	Kız	97	3,56	0,537	-0,736	193	0,46
	Erkek	98	3,62	0,570			
Yumuşakbaşlılık/Geçimlilik	Kız	97	3,43	0,547	3,712	193	0,00***
	Erkek	98	3,16	0,454			
Öz-Denetim/Sorumluluk	Kız	97	3,19	0,502	0,306	193	0,76
	Erkek	98	3,17	0,460			
Duygusal Tutarsızlık	Kız	97	3,19	0,697	-0,968	193	0,33
	Erkek	98	3,28	0,602			
Gelişime Açıklık	Kız	97	3,93	0,558	3,376	193	0,01**
	Erkek	98	3,65	0,593			

** $p<0,01$, *** $p<0,001$.

Dışadönüklük toplam puan ortalaması açısından cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-0,736$; $p>0,05$. Cinsiyeti kız olan grup ile cinsiyeti erkek olan grubun dışadönüklük toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $t(193)=3,712$; $p<0,001$. Cinsiyeti kız olan grubun yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması cinsiyeti erkek olan grubun toplam puan ortalamasından anlamlı olarak fazladır.

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-0,306$; $p>0,05$. Cinsiyeti kız olan grup ile cinsiyeti erkek olan grubun özdenetim toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Duygusal Tutarsızlık toplam puan ortalaması açısından cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-0,968$; $p>0,05$. Cinsiyeti kız olan grup ile cinsiyeti erkek olan grubun duygusal tutarsızlık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Gelişime Açıklık toplam puan ortalaması açısından cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $t(193)=3,376$; $p<0,01$. Kızların gelişime açıklık toplam puanı erkeklerin gelişime açıklık toplam puanından anlamlı derecede daha yüksektir.

Tablo 18. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Yaş Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

	Yaş Grupları	n	\bar{x}	ss	t	s.d.	p
Dışadönüklük	15-16 yaş	100	3,56	0,555	-0,845	193	0,40
	17 yaş	95	3,63	0,552			
Yumuşakbaşlılık/Geçimlilik	15-16 yaş	100	3,32	0,498	0,726	193	0,47
	17 yaş	95	3,27	0,541			
Öz-Denetim/Sorumluluk	15-16 yaş	100	3,18	0,479	0,272	193	0,79
	17 yaş	95	3,17	0,484			
Duygusal Tutarsızlık	15-16 yaş	100	3,24	0,610	0,075	193	0,94
	17 yaş	95	3,23	0,591			
Gelişime Açıklık	15-16 yaş	100	3,80	0,596	0,082	193	0,93
	17 yaş	95	3,79	0,589			

Dışadönüklük toplam puan ortalaması açısından yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-0,845$; $p>0,05$. 15-16 yaş grubu ile 17 yaş grubunun dışadönüklük toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=0,726$; $p>0,05$. 15-16 yaş grubu ile 17 yaş grubunun yumuşakbaşlılık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=0,272$; $p>0,05$. 15-16 yaş grubu ile 17 yaş grubunun özdenetim toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Duygusal Tutarsızlık toplam puan ortalaması açısından yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=0,075$; $p>0,05$. 15-16 yaş grubu ile 17 yaş grubunun duygusal tutarsızlık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Gelişime Açıklık toplam puan ortalaması açısından yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=0,082$; $p>0,05$. 15-16 yaş grubu ile 17 yaş grubunun gelişime açıklık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Tablo 19. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Kendisi Dahil Kardeş Sayısı Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.

Faktörler	Kardeş Sayısı (Kendisi Dahil)	n	\bar{x}	ss
Dışadönüklük	Kardeşi yok	27	3,50	0,692
	1 kardeşi var	77	3,68	0,525
	2 kardeşi var	63	3,55	0,551
	3 kardeşi var	16	3,61	0,442
	4 kardeşi ve/veya daha fazla kardeşi var	12	3,40	0,500
	Toplam	195	3,59	0,553
Yumuşakbaşlılık	Kardeşi yok	27	3,38	0,499
	1 kardeşi var	77	3,29	0,512
	2 kardeşi var	63	3,25	0,504
	3 kardeşi var	16	3,32	0,721
	4 kardeşi ve/veya daha fazla kardeşi var	12	3,32	0,379
	Toplam	195	3,29	0,519
Özdenetim	Kardeşi yok	27	2,92	0,410
	1 kardeşi var	77	3,17	0,493
	2 kardeşi var	63	3,17	0,502
	3 kardeşi var	16	3,34	0,280
	4 kardeşi ve/veya daha fazla kardeşi var	12	3,51	0,362
	Toplam	195	3,18	0,480
Duygusal tutarsızlık	Kardeşi yok	27	3,19	0,630
	1 kardeşi var	77	3,17	0,616
	2 kardeşi var	63	3,32	0,621
	3 kardeşi var	16	3,24	0,408
	4 kardeşi ve/veya daha fazla kardeşi var	12	3,18	0,542
	Toplam	195	3,23	0,599
Gelişime açıklık	Kardeşi yok	27	3,66	0,713
	1 kardeşi var	77	3,79	0,549
	2 kardeşi var	63	3,90	0,556
	3 kardeşi var	16	3,57	0,567
	4 kardeşi ve/veya daha fazla kardeşi var	12	3,82	0,718
	Toplam	195	3,79	0,591

Faktörler		Kareler Toplamı	s.d.	Kareler Ortalaması	F	p
Dışadönüklük	Gruplar Arası	1,384	4	0,346	1,134	0,34
	Gruplar İçi	57,983	190	0,305		
	Toplam	59,367	194			
Yumuşakbaşlılık	Gruplar Arası	0,273	4	0,068	0,250	0,91
	Gruplar İçi	51,963	190	0,273		
	Toplam	52,210	194			
Özdenetim	Gruplar Arası	3,607	4	0,902	4,164	0,03*
	Gruplar İçi	41,137	190	0,217		
	Toplam	44,744	194			
Duygusal tutarsızlık	Gruplar Arası	,832	4	0,216	0,596	0,67
	Gruplar İçi	68,785	190	0,362		
	Toplam	69,648	194			
Gelişime açıklık	Gruplar Arası	1,992	4	0,498	1,438	0,22
	Gruplar İçi	65,795	190	0,346		
	Toplam	67,787	194			

*p<.05

5 farklı kardeş sayısı grubunun dışadönüklük toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(4,190)=1,134$; $p>0,05$.

5 farklı kardeş sayısı grubunun yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(4,190)=0,250$; $p>0,05$.

5 farklı kardeş sayısı grubunun özdenetim toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $F(4,190)=4,164$; $p<0,05$. Tukey-B Çoklu Karşılaştırma Testi sonucuna göre ise özdenetim toplam puanı ortalaması açısından 5 farklı kardeş sayısı grubunun her biri diğerinden farklılık göstermektedir. Genel olarak kardeş sayısı arttıkça özdenetim toplam puanı ortalaması da artmaktadır. En düşük puan ortalamasına kardeşi olmayanlar, en yüksek puan ortalamasına da 4 ve üzeri sayıda kardeşi olan grup sahiptir. Sadece 1 ve 2 sayıda kardeşe sahip olan gruplar arasında farklılık yoktur.

5 farklı kardeş sayısı grubunun duygusal tutarsızlık toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(4,190)=0,596$; $p>0,05$.

5 farklı kardeş sayısı grubunun gelişime açıklık toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(4,190)=1,438$; $p>0,05$.

Tablo 20. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Doğum Sırasında Kaçınıcı Çocuk Olduğu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.

Faktörler	Doğum Sırasında Kaçınıcı Çocuk Olduğu	n	\bar{x}	ss
Dışadönüklük	1.çocuk	103	3,61	0,550
	2.çocuk	53	3,57	0,561
	3.çocuk	28	3,73	0,536
	4. veya sonraki çocuk	11	3,22	0,471
	Toplam	195	3,59	0,553
Yumuşakbaşlılık	1.çocuk	103	3,27	0,537
	2.çocuk	53	3,27	0,449
	3.çocuk	28	3,47	0,606
	4. veya sonraki çocuk	11	3,01	0,381
	Toplam	195	3,30	0,519
Özdenetim	1.çocuk	103	3,11	0,495
	2.çocuk	53	3,20	0,470
	3.çocuk	28	3,26	0,481
	4. veya sonraki çocuk	11	3,43	0,267
	Toplam	195	3,16	0,480
Duygusal tutarsızlık	1.çocuk	103	3,16	0,660
	2.çocuk	53	3,30	0,556
	3.çocuk	28	3,30	0,519
	4. veya sonraki çocuk	11	3,29	0,252
	Toplam	195	3,23	0,599
Gelişime açıklık	1.çocuk	103	3,78	0,603
	2.çocuk	53	3,83	0,500
	3.çocuk	28	3,83	0,647
	4. veya sonraki çocuk	11	3,68	0,783
	Toplam	195	3,79	0,591

Faktörler		Kareler Toplamı	s.d.	Kareler Ortalaması	F	p
Dışadönüklük	Gruplar Arası	2,289	3	0,696	2,322	0,76
	Gruplar İçi	57,278	191	0,300		
	Toplam	59,367	194			
Yumuşakbaşlılık	Gruplar Arası	,972	3	0,324	1,208	0,31
	Gruplar İçi	51,238	191	0,268		
	Toplam	52,210	194			
Özdenetim	Gruplar Arası	1,322	3	0,441	1,938	0,13
	Gruplar İçi	43,422	191	0,227		
	Toplam	44,744	194			
Duygusal tutarsızlık	Gruplar Arası	1,249	3	0,4169	1,162	0,33
	Gruplar İçi	68,399	191	0,358		
	Toplam	69,648	194			
Gelişime açıklık	Gruplar Arası	,258	3	0,086	0,243	0,87
	Gruplar İçi	67,530	191	0,354		
	Toplam	67,787	194			

Dışadönüklük toplam puan ortalaması açısından doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu gruplarının arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=2,322$; $p>0,05$.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu gruplarının arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=1,208$; $p>0,05$.

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu gruplarının arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=1,938$; $p>0,05$.

Duygusal Tutarsızlık toplam puan ortalaması açısından doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu gruplarının arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=1,162$; $p>0,05$.

Gelişime Açıklık toplam puan ortalaması açısından doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu gruplarının arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=0,243$; $p>0,05$.

Tablo 21. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Annenin Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.

Faktörler	Annenin Eğitim Durumu	n	\bar{x}	ss
Dışadönüklük	İlkokul	68	3,58	0,498
	Ortaokul	50	3,40	0,600
	Lise	52	3,75	0,544
	Üniversite	25	3,69	0,523
	Toplam	195	3,59	0,553
Yumuşakbaşlılık	İlkokul	68	3,32	0,546
	Ortaokul	50	3,29	0,471
	Lise	52	3,27	0,462
	Üniversite	25	3,30	0,658
	Toplam	195	3,30	0,519
Özdenetim	İlkokul	68	3,06	0,425
	Ortaokul	50	3,37	0,416
	Lise	52	3,13	0,512
	Üniversite	25	3,19	0,575
	Toplam	195	3,18	0,480
Duygusal tutarsızlık	İlkokul	68	3,25	0,581
	Ortaokul	50	3,45	0,462
	Lise	52	3,04	0,640
	Üniversite	25	3,18	0,688
	Toplam	195	3,23	0,600
Gelişime açıklık	İlkokul	68	3,74	0,517
	Ortaokul	50	3,64	0,581
	Lise	52	3,92	0,591
	Üniversite	25	3,97	0,592
	Toplam	195	3,79	0,591

Faktörler		Kareler Toplamı	s.d.	Kareler Ortalaması	F	p
Dışadönüklük	Gruplar Arası	3,484	3	1,161	3,969	,009**
	Gruplar İçi	55,883	191	,293		
	Toplam	59,367	194			
Yumuşakbaşlılık	Gruplar Arası	,082	3	,027	,101	,960
	Gruplar İçi	52,127	191	,273		
	Toplam	52,210	194			
Özdenetim	Gruplar Arası	2,863	3	,954	4,353	,005**
	Gruplar İçi	41,880	191	,219		
	Toplam	46,505	194			
Duygusal tutarsızlık	Gruplar Arası	4,361	3	1,454	4,252	,006**
	Gruplar İçi	65,287	191	,342		
	Toplam	69,648	194			
Gelişime açıklık	Gruplar Arası	2,969	3	,990	2,916	,036*
	Gruplar İçi	64,819	191	,339		
	Toplam	67,787	194			

*p<.05, **p<.01.

Dışadönüklük toplam puan ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $F(3,191)=3,969$; $p<0,01$. Tukey-B Çoklu Karşılaştırma Testi sonucuna göre ise dışadönüklük toplam puanı ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasındaki farklılık; eğitim durumu ortaokul olan grubun ilkokul, lise ve üniversite mezunlarınınkinden; eğitim durumu ilkokul olan grubun ise lise ve üniversite mezunlarınınkinden daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=0,101$; $p>0,05$.

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $F(3,191)=4,353$; $p<0,01$.

Tukey-B Çoklu Karşılaştırma Testi sonucuna göre ise özdenetim toplam puanı ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasındaki farklılık, eğitim durumu ilkokul olan grubun eğitim durumu ortaokul, lise ve üniversite olan gruplardan; eğitim durumu lise olan grubun eğitim durumu ortaokul ve üniversite olan gruplardan; eğitim durumu üniversite olan grubun da eğitim durumu ortaokul olan gruptan daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

Duygusal tutarsızlık toplam puan ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $F(3,191)=4,252$; $p<0,01$. Tukey-B Çoklu Karşılaştırma Testi sonucuna göre ise Duygusal Tutarsızlık toplam puanı ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasındaki farklılık, eğitim durumu ortaokul olan grubun diğer tüm gruplardan; ilkokul mezunu olan grubunda üniversite ve lise mezunlarından, eğitim grubu üniversite olan grubun eğitim durumu lise olan gruptan yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Gelişime açıklık toplam puan ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $F(3,191)=2,916$; $p<0,05$. Tukey-B Çoklu Karşılaştırma Testi sonucuna göre ise Gelişime Açıklık toplam puanı ortalaması açısından annenin eğitim durumu grupları arasındaki farklılık, eğitim durumu üniversite olan grubun diğer tüm gruplardan; lise mezunu olan grubunda ortaokul ve ilkokul mezunlarından, eğitim grubu ortaokul olan grubun eğitim durumu ilkokul olan gruptan yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 22. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puan Ortalamalarının Babanın Eğitim Durumu Grupları Açısından Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile Karşılaştırma Sonuçları.

Dışadönüklük	İlkokul	52	3,55	0,530
	Ortaokul	49	3,49	0,634
	Lise	53	3,73	0,495
	Üniversite	41	3,58	0,536
	Toplam	195	3,59	0,553
Yumuşakbaşlılık	İlkokul	52	3,23	0,454
	Ortaokul	49	3,35	0,427
	Lise	53	3,27	0,470
	Üniversite	41	3,36	0,724
	Toplam	195	3,30	0,519
Özdenetim	İlkokul	52	3,15	0,396
	Ortaokul	49	3,16	0,528
	Lise	53	3,23	0,566
	Üniversite	41	3,15	0,401
	Toplam	195	3,18	0,480
Duygusal tutarsızlık	İlkokul	52	3,39	0,400
	Ortaokul	49	3,30	0,597
	Lise	53	3,14	0,652
	Üniversite	41	3,09	0,698
	Toplam	195	3,23	0,599
Gelişime açıklık	İlkokul	52	3,76	0,576
	Ortaokul	49	3,79	0,628
	Lise	53	3,90	0,546
	Üniversite	41	3,70	0,619
	Toplam	195	3,79	0,591

Faktörler		Kareler Toplamı	s.d.	Kareler Ortalaması	F	p
Dışadönüklük	Gruplar Arası	1,523	3	,508	1,676	,174
	Gruplar İçi	57,844	191	,303		
	Toplam	59,367	194			
Yumuşakbaşlılık	Gruplar Arası	,539	3	,180	,665	,575
	Gruplar İçi	51,670	191	,271		
	Toplam	52,210	194			
Özdenetim	Gruplar Arası	,218	3	,073	,312	,817
	Gruplar İçi	44,525	191	,233		
	Toplam	44,744	194			
Duygusal tutarsızlık	Gruplar Arası	2,797	3	,932	2,663	,049*
	Gruplar İçi	66,851	191	,350		
	Toplam	69,648	194			
Gelişime açıklık	Gruplar Arası	1,091	3	,364	2,663	,375
	Gruplar İçi	66,696	191	,349		
	Toplam	67,787	194			

*p<.05

Dışadönüklük toplam puan ortalaması açısından babanın eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=1,676$; $p>0,05$.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından babanın eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=0,665$; $p>0,05$.

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından babanın eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,196)=0,288$; $p>0,05$.

Duygusal Tutarsızlık toplam puan ortalaması ile babanın eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $F(3,191)=2,663$; $p<0,05$.

Gelişime Açıklık toplam puan ortalaması açısından babanın eğitim durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $F(3,191)=2,663$; $p>0,05$.

Tablo 23. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Anne-Babanın Birlikte Yaşama Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

	Anne-Babanın Birlikte Yaşama Durumu	n	\bar{x}	ss	t	s.d.	P
Dışadönüklük	Evliler/Birlikte yaşıyorlar	172	3,61	0,526	1,021	193	0,31
	Ebeveynlerden biri ayrı yaşıyor	23	3,48	0,729			
Yumuşakbaşlılık	Evliler/Birlikte yaşıyorlar	172	3,27	0,521	-2,203	193	0,29
	Ebeveynlerden biri ayrı yaşıyor	23	3,52	0,457			
Özdenetim	Evliler/Birlikte yaşıyorlar	172	3,19	0,490	0,805	193	0,43
	Ebeveynlerden biri ayrı yaşıyor	23	3,10	0,399			
Duygusal Tutarsızlık	Evliler/Birlikte yaşıyorlar	172	3,25	0,589	0,884	193	0,38
	Ebeveynlerden biri ayrı yaşıyor	23	3,13	0,673			
Gelişime Açıklık	Evliler/Birlikte yaşıyorlar	172	3,77	0,583	-1,314	193	0,20
	Ebeveynlerden biri ayrı yaşıyor	23	3,94	0,645			

Dışadönüklük toplam puan ortalaması açısından anne-babanın birlikte yaşama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=1,021$; $p>0,05$. Anne-babası birlikte yaşayan grup ile anne-babası ayrı yaşayan grubunun dışadönüklük toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından anne-babanın birlikte yaşama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-2,203$; $p<0,05$. Anne-babası birlikte yaşayan grup ile anne-babası ayrı yaşayan grubunun yumuşak başlılık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından anne-babanın birlikte yaşama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=0,805$; $p>0,05$. Anne-babası birlikte yaşayan grup ile anne-babası ayrı yaşayan grubunun özdenetim toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Duygusal tutarsızlık toplam puan ortalaması açısından anne-babanın birlikte yaşama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=0,884$; $p>0,05$. Anne-babası birlikte yaşayan grup ile anne-babası ayrı yaşayan grubunun duygusal tutarsızlık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Gelişime açıklık toplam puan ortalaması açısından anne-babanın birlikte yaşama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-1,314$; $p>0,05$. Anne-babası birlikte yaşayan grup ile anne-babası ayrı yaşayan grubunun Gelişime Açıklık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Tablo 24. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Annenin Çalışma Durumu Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

	Annenin Çalışma Durumu	n	\bar{x}	ss	t	s.d.	P
Dışadönüklük	Çalışıyor	84	3,57	0,59	-0,431	193	0,67
	Çalışmıyor	111	3,61	0,53			
Yumuşakbaşlılık	Çalışıyor	84	3,17	0,53	-3,093	193	0,02*
	Çalışmıyor	111	3,40	0,49			
Özdenetim	Çalışıyor	84	3,03	0,51	-3,707	193	0,00***
	Çalışmıyor	111	3,28	0,43			
Duygusal Tutarsızlık	Çalışıyor	84	3,21	0,61	-0,403	193	0,69
	Çalışmıyor	111	3,25	0,59			
Gelişime Açıklık	Çalışıyor	84	3,64	0,67	-2,216	193	0,02*
	Çalışmıyor	111	3,90	0,50			

* $p<0,02$, *** $p<0,001$

Dışadönüklük toplam puan ortalaması açısından annenin çalışma durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-0,431$; $p>0,05$. Annesi çalışan grup ile çalışmayan grubun dışadönüklük toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından annenin çalışma durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $t(193)=-3,093$; $p<0,05$. Annesi çalışan grubun yumuşak başlılık toplam puan ortalaması, annesi çalışmayan grubun yumuşak başlılık toplam puan ortalamasından düşüktür.

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından annenin çalışma durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $t(193)=-3,707$; $p<0,001$. – T-testi sonucuna göre annesi çalışan grubun özdenetim toplam puan ortalaması, annesi çalışmayan grubun toplam puan ortalamasından düşüktür.

Duygusal Tutarsızlık toplam puan ortalaması açısından annenin çalışma durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(193)=-0,403$; $p>0,05$. Annesi çalışan grup ile çalışmayan grubun duygusal tutarsızlık toplam puanlar ortalamaları farklı değildir.

Gelişime Açıklık toplam puan ortalaması açısından annenin çalışma durumu grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $t(193)=-2,216$; $p<0,05$. T-testi sonucuna göre annesi çalışan grubun gelişime açıklık toplam puan ortalaması, annesi çalışmayan grubun puan ortalamasından düşüktür.

Tablo 25. Beş Faktör Kişilik Envanteri Puanlarının Çocuğun Kendine Ait Bir Odasının Olup Olmaması Grupları Açısından Farklı Gruplar için t-Testi Analizi Karşılaştırma Sonuçları.

	Kendine Ait Odasının Olup Olmaması	n	\bar{x}	ss	t	s.d.	p
Dışadönüklük	Kendine ait odası var	137	3,62	0,544	1,243	192	0,22
	Kendine ait odası yok	57	3,52	0,577			
Yumuşakbaşlılık	Kendine ait odası var	137	3,31	0,537	0,352	192	0,73
	Kendine ait odası yok	57	3,28	0,481			
Özdenetim	Kendine ait odası var	137	3,11	0,475	-2,928	192	0,04*
	Kendine ait odası yok	57	3,32	0,466			
Duygusal Tutarsızlık	Kendine ait odası var	137	3,18	0,575	-1,836	192	0,68
	Kendine ait odası yok	57	3,35	0,648			
Gelişime Açıklık	Kendine ait odası var	137	3,75	0,551	-1,607	192	0,11
	Kendine ait odası yok	57	3,90	0,674			

* $p<0,05$

Dışadönüklük toplam ortalamaları açısından çocuğun kendine ait odası olup olmama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(192)=1,243$;

$p > 0,05$. Kendine ait odası olan grup ile kendisine ait odası olmayan grubun dışadönüklük toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Yumuşakbaşlılık toplam puan ortalaması açısından çocuğun kendine ait odası olup olmama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(192) = 0,352$; $p > 0,05$. Kendine ait odası olan grubun ve olmayan grubun yumuşakbaşlılık toplam puanlar ortalamaları farklı değildir

Özdenetim toplam puan ortalaması açısından çocuğun kendine ait odası olup olmama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır; $t(192) = -2,928$; $p < 0,05$. Kendisine ait odası olan grubun özdenetim toplam puan ortalaması kendine ait odası olmayan grubun toplam puan ortalamasından düşüktür.

Duygusal Tutarsızlık toplam puan ortalaması açısından çocuğun kendine ait odası olup olmama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(192) = -1,836$; $p > 0,05$. Kendine ait odası olan grubun ve olmayan grubun duygusal tutarsızlık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

Gelişime Açıklık toplam puan ortalaması açısından çocuğun kendine ait odası olup olmama grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur; $t(192) = -1,607$; $p > 0,05$. Kendine ait odası olan grubun ve olmayan grubun gelişime açıklık toplam puan ortalamaları farklı değildir.

5.BÖLÜM

SONUÇ

Yapılan bu çalışmada, lise öğrencilerinin depresyon eğilimleri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda yaşları 15 ile 17 arasında değişen toplam 195 liseli gence, beş faktör kişilik ölçeği, Beck Depresyon Ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır.

Çalışma örnekleminin 97'si kız ve 98'i erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Yaş grubu olarak ise 15-16 ve 17 yaş aralığında iki gruptan öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. Öğrencilerin %70'i kendilerine ait bir odalarının olduğunu ifade etmiştir. Kardeş sayısı ve öğrencinin aile içindeki sırası incelendiğinde, daha çok ilk çocuk olan öğrencilerin fazla olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyükçe bir bölümü de ebeveynleri birlikte yaşayan öğrencilerden olduğu görülmektedir. Bu bakımdan araştırma örneklemini genel olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin demografisinin depresyon üzerine etkilerinin çok fazla olması beklenmemektedir. Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin kişilik ve depresyon düzeylerini etkileyecek derecede bir demografik farklılık yoktur.

Anne ve baba eğitimleri incelendiğinde, annelerin babalara göre biraz daha düşük eğitime sahip olduğu ve çoğunluğun annelerinin ev hanımı, babalarının ise çalıştığı görülmektedir. Dolayısıyla aile ortamı açısından da araştırma örneklemini, geleneksel Türk aile sosyal yapısına uygun bir özellik göstermektedir.

Öğrenciler için depresyon ölçeği ortalamaları incelendiğinde, öğrencilerin orta düzeyde bir depresyona sahip oldukları görülmektedir. Kişilik özelliklerine göre araştırma örneklemini incelendiğinde ise gelişime açıklık puanının en fazla olduğu, bunu dışadönüklük, yumuşak başlılık, duygusal tutarsızlık ve öz denetimin izlediği görülmektedir. Genel olarak ölçek ortalamaları değerlendirildiğinde, araştırma örneklemindeki gençlerin orta düzeyin biraz üzerinde sosyalleşme düzeyine sahip kişilik özelliklerinde olduğu ifade edilebilir.

Öğrenciler için depresyon ölçeğinin toplam puanı ile kişilik faktörlerinin alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde, duygusal tutarsızlık dışındaki tüm boyutların depresyon ile ters ilişki içerisinde olduğu görülmektedir. Diğer ifadeyle,

duygusal tutarsızlığı yüksek olan öğrencilerde depresyon düzeyi daha yüksekken; dışadönüklük, yumuşak başlılık, öz denetim ve gelişime açıklık düzeyleri yüksek olan öğrencilerde, depresyon düzeyi daha düşük çıkmaktadır. Korelasyon analizi sonuçlarına göre özdenetim ile gelişime açıklık puanları ile depresyon arasındaki ilişki istatistiksel olarak negatif yönde ve anlamlıyken, yumuşak başlılık ve dışa dönüklük puanları ile depresyon arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Öte yandan Duygusal tutarsızlık ile depresyon arasında ilişki istatistiksel olarak pozitif yönde ve anlamlıdır. Korelasyon katsayılarına göre sıralama incelendiğinde, gelişime açıklık puanının özdenetim puanından daha fazla derecede depresyon üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Diğer bir ifadeyle, gelişime açık olma durumu, özdenetimin olması durumuna göre daha fazla derecede depresyonu azaltıcı etkiye sahiptir. Duygusal tutarsızlık ise depresyonu tetikleme açısından en fazla etkiye sahip kişilik faktörüdür. Sayın ve Aslan (2005) 1980-2004 yılı arasındaki bilimsel yayınları araştırdıkları çalışmalarında da, duygu durum bozuklukları ile kişilik arasında ilişkinin olduğunu rapor etmişlerdir.

Depresyon ölçeğinin demografik özelliklere göre farkı incelendiğinde, cinsiyete göre öğrencilerin depresyon düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Erkek öğrencilerin depresyon puanı kız öğrencilere göre yüksek olmakla birlikte bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Daha geniş örneklem ile bu farkın cinsiyete göre anlamlı olması beklenebilir. Öte yandan genel anlamda Yaşar (2007) çalışmasında, günümüz toplumunda kadınların depresyona daha yatkın olduklarını ve değişen toplumsal yapının bunda katkısı olduğunu rapor etmiştir. Ören ve Gençdoğan (2007) ise çalışmalarında, erkek ve kız lise öğrencilerinin depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

Benzer durum öğrencilerin yaş grupları için de görülmektedir. Burada da, her ne kadar 17 yaşındaki öğrencilerin depresyon düzeyleri daha yüksek olsa da, aradaki fark depresyonun yaşa göre farklılık gösterdiğini öne sürmek için yeterli değildir ($p>0,05$). Yine burada da, yaş gruplarının birbirine çok yakın olmasının ve örneklem sayısının etkili olduğu düşünülebilir. Daha geniş örneklem ve daha fazla yaş aralığı ile depresyonun yaş grupları arasındaki farkının istatistiksel olarak anlamlı olması beklenebilir. Ören ve Gençdoğan (2007) ise çalışmalarında, farklı sınıflardaki lise öğrencilerinin depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark gözlemlenmiştir.

Kardeş sayısına göre öğrencilerin depresyon düzeyleri incelendiğinde, üç kardeşe sahip olan öğrencilerde en fazla depresyonun olduğu, bunu bir kardeş ve tek çocuk olan öğrencilerin izlediği görülmektedir. Öte yandan kardeş sayısına göre depresyon düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemiş olup, kardeş sayısı artışı ile depresyon puanları arasında da doğrusal bir ilişki yoktur. Kısacası araştırma örneklemini çerçevesinde daha çok kardeş sahibi olmak depresyonu artırır ya da azaltır şeklinde bir kanıya erişmek mümkün değildir. Buna paralel sonuçlar öğrencilerin aile içindeki sırasında da görülmektedir. Yine öğrencinin aile içindeki sırası da, depresyon düzeyi üzerinde etkili değildir.

Annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin depresyon düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemekle birlikte ($p>0,05$), ortaokul mezunu annelerin çocuklarında depresyon en üst düzeydedir. Babanın eğitim durumu da öğrencilerin depresyon düzeyi üzerinde etkili değildir ($p>0,05$). Babanın eğitim durumuna göre her ne kadar çıkan fark istatistiksel olarak anlamlı olmasa da, baba eğitimi arttıkça, depresyon düzeyi genel anlamda düşmektedir. Özfirat, Pehlivan ve Özdemir (2009) çalışmalarında benzer şekilde, anne eğitiminin lise öğrencilerinin depresyon düzeyleri üzerinde etkili olmadığını rapor etmiştir.

Anne ve babaları birlikte yaşayan öğrencilerin depresyon düzeyleri, ebeveynleri ayrı yaşayan öğrencilerin depresyon düzeylerinden daha düşüktür. Öte yandan bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Diğer bir ifadeyle, anne ve babanın birliktelik durumları öğrencilerin depresyon düzeyleri üzerinde bir etkiye sahip değildir. Özfirat, Pehlivan ve Özdemir (2009) çalışmalarında, parçalanmış ailelerdeki lise öğrencilerinde depresyonun daha yaygın olduğunu, fakat farkın istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediğini rapor etmişlerdir. Hem öğrencilerin yaşları itibarıyla ebeveynlerinden ayrılmaları, hem de araştırma örneklemindeki öğrencilerin büyükçe bir bölümünün ebeveynlerinin bir arada olmasının sonuç üzerinde etkili olduğu düşünülebilir.

Annenin çalışma durumu öğrencilerin depresyon düzeyleri üzerinde etkiliyken ($p<0,05$), babanın çalışma durumu depresyon üzerinde etkili değildir ($p>0,05$). Genel olarak anneleri çalışan öğrencilerde depresyon düzeyi daha yüksek olup, babaları çalışan öğrencilerde ise tam tersi durum söz konusudur. Geleneksel Türk aile yapısında, anne çalışmaz ve ev ile ilgilenirken, babanın rolü evin geçimini sağlamaktır. Babanın çalışmaması, ev içerisinde bir gerginliğe neden olduğundan, öğrencilerin depresyon düzeyleri daha yüksek çıkmış olabilir. Benzer şekilde

anneninin çalışması nedeni ile ev içerisinde bazı işlerin aksaması, öğrencilerin depresyon düzeyleri üzerinde etkili olabilir.

Kendine ait odası olan çocukların depresyon düzeyleri, kendine ait odası olmayan çocukların depresyon düzeylerine oranla daha yüksektir. Öte yandan odaya sahip olmak, öğrencilerin depresyon düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip değildir ($p>0,05$). Burada, kendi odası olan öğrencilerin daha yüksek egoya sahip olmalarının ve bunun da öğrencilerin depresyon düzeyleri üzerinde etkisinin olduğu ifade edilebilir.

Depresyona etki eden demografik faktörler genel olarak değerlendirildiğinde, öğrencinin annesinin çalışma durumunun etkili olduğu, bunun dışındaki demografik faktörlerin çok fazla etkisinin olmadığı görülmektedir.

Beş faktör kişilik boyutlarının demografiye depresyona göre daha fazla bağlı olduğu görülmektedir.

Cinsiyete göre kişilik boyutları arasındaki farklar incelendiğinde, öz-denetim, dışadönüklük ve duygusal tutarsızlık dışındaki tüm kişilik boyutlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı derecede farklı olduğu görülmektedir. Yumuşak başlılık ve gelişime açıklık kız öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Dolayısıyla kızların daha fazla gelişime açık ve yumuşak başlı olduğu görülmektedir. Bu durum, araştırma yaş aralığındaki bireyin psikolojik gelişimine de uymaktadır. Bu dönemde kızlar anne rolüne ilerleyen bir sürecin başlangıcındadır. Bu duruma ek olarak kadınların duygusal tutarsızlığının erkeklerin duygusal tutarsızlığından yüksek olduğu ve kadınların erkeklerden daha dışadönük olduğu da yapılan çalışmalarla ifade edilmiştir. Wiggins da (1979) yaptığı çalışmalar sonucunda kadınların erkeklerden daha dışadönük olduğunu bildirmiştir (Tatar,2009).

Yaş grubuna göre ise kişilik boyutları istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Dışadönük olma 17 yaşındaki gençlerde daha yüksekken, yumuşak başlılık, özdenetim, duygusal tutarsızlık ve gelişime açıklık 15-16 yaş arası gençlerde daha yüksektir. Yaş ilerledikçe, bireylerin daha fazla dışadönük olduğu ve sosyalleşme sürecine daha fazla adapte oldukları ifade edilebilir. Literatürde Belçikalı ve Amerikalı 12-18 yaş arası ergenlerde yapılan çalışmada ise hem kız hem erkeklerde yaşla birlikte deneyime açıklıkta artış olduğu diğer faktörlerde bir farklılığın olmadığını belirtilmiştir (Allik ve ark, 2004).

Kardeş sayılarına göre sadece özdenetim puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Öğrencilerin özdenetim puanlarının, kardeş

sayıları arttıkça daha yüksek değerler aldığı görülmektedir. Bu noktada, daha kalabalık ailelerde yetişen bireylerin, kendi özdenetimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir. Aşırı ebeveyn ilgisi olmadığı sürece, bireyler kendi başlarına toplumla daha fazla uyum içerisindedir.

Öğrencinin aile içerisinde kaçınıcı birey olduğunun ise kişilik boyutları ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0,05$).

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre dışadönüklük, özdenetim, duygusal tutarsızlık ($p<0,01$) ve gelişime açıklık ($p<0,05$) puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir. Dışadönüklük en fazla lise mezunu annelerin çocuklarında, özdenetim ortaokul mezunu annelerin çocuklarında, duygusal tutarsızlık yine ortaokul mezunu annelerin çocuklarında ve gelişime açıklık ise üniversite mezunu annelerin çocuklarında daha yüksektir. Dolayısıyla annenin eğitim durumunun öğrencilerin kişilik gelişimi üzerinde doğrudan etkisinin olduğu görülmektedir.

Babanın eğitim durumu ise annenin eğitim durumundan farklı olarak, sadece öğrencinin duygusal tutarsızlığı üzerinde etkilidir ($p<0,05$). Burada, babası ilkököl mezunu olan öğrencilerin daha fazla duygusal tutarsızlık yaşadığı görülmektedir.

Ebeveynlerin birliktelik durumlarına göre, anne ve babaları bir arada yaşayan çocukların daha az yumuşak başlı olduğu ama bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Diğer tüm kişilik özellikleri için de ebeveynin birliktelik durumunun ciddi bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Aslında bu noktada, ebeveyni birlikte olan çocukların daha yumuşak başlı olması beklenmektedir. Fakat anne ve babanın ayrı olduğu durumlarda, çocuklara daha fazla ilgi gösterilmesinin bu sonucun elde edilmesinde etkili olduğu ifade edilebilir.

Annenin çalışma durumu çocukların yumuşak başlılık, özdenetim ve gelişime açık olma durumu üzerinde etkilidir. Annesi çalışan öğrencilerin daha az yumuşak başlı, daha az özdenetim sahibi ve gelişmeye daha az açık olduğu görülmektedir. Bu durumu annenin çalışması nedeni ile ekonomik durumun daha yüksek olması ve annenin çocuğu ile daha kısıtlı olan zamanı dolayısıyla daha az ilgilenmesine bağlamak mümkündür.

Son olarak öğrencinin kendine ait bir odasının olmasının ise kişilik boyutlarından özdenetim üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kendine ait odasının oluşu, özgür yaşam alanı avantajı sağlayabileceği için kendine ait odası olan öğrencilerde özdenetimin daha düşük çıktığı düşünülmektedir.

Araştırmanın Kısıtlılıkları ve Öneriler

Kısıtlılıklar

1. Kişi sayısının az olması
2. Yaş ve gelir gruplarına göre dağılım açısından değerlendirildiğinde, daha geniş demografideki örneklemin çalışma içinde yer alması uygun olabilirdi.
3. Anketleri uygularken, araştırmacı sınıflarda beklemiş ve öğrencilerin soruları olursa onlara yanıt vermek istemiştir. Ancak lise çağındaki gençlerin bu konuda çekinmiş olmaları muhtemeldir. Birebir anketin uygulanması daha kesin sonuçlar verebilirdi, fakat güvenilirlik ve geçerlilik analizleri, bu sorunu ortadan kaldıracak yeterli bilimsel alt yapıyı vermektedir.

Öneriler

1. Araştırma örneklemini geliştirilerek, daha fazla yaş dağılımı, ekonomik durum gibi sosyal değişkenler arttırılırsa, konunun daha kapsamlı incelenmesi mümkün olabilir.
2. Araştırmada bilgi toplumundaki çocuklarda, geçmiş araştırmalara göre dışadönük olma ve gelişime açıklık daha ön plandadır. Bu iki faktör üzerine ileri araştırmalar yapılabilir.
3. Gençlerin bu kişilik özelliklerini geliştirmek (dışadönüklük ve gelişime açıklık), depresyonla mücadelede önemli rol oynayabilir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, C. (2005). Depresyon Etiyolojisinde Serotonin ve Noradrenalin. Yeni Symposium, 43(3), 91-96.
- Allik, J., & McCrae, R. R. (2004). Toward A Geography Of Personality Traits Patterns Of Profiles Across 36 Cultures. Journal of Cross-Cultural Psychology, 35(1), 13-28.
- Allport, G. W. (1937). Personality (pp. 173-181). New York: Holt.
- Amerikan Psikiyatri Birliği, Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı, Beşinci Baskı (DSM-5), Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı'ndan 7, çev. Köroğlu, E. Hekimler Yayın Birliği, Ankara (2014).
- Aydemir, Ö. (2004). Atipik Depresyon. Klinik Psikiyatri Dergisi, 7(2), 49-53.
- Bakker, A. B., Van Der Zee, K. I., Lewig, K. A., & Dollard, M. F. (2006). The Relationship Between The Big Five Personality Factors And Burnout: A Study Among Volunteer Counselors. The Journal Of Social Psychology, 146(1), 31-50.
- Basım, H. N., & Tatar, İ. (2006). Kamuda İzlenim Yönetimi: Karşılaştırmalı Bir Çalışma. Amme İdaresi Dergisi, 39(4), 225-244.
- Basım, H. N., Çetin, F., & Tabak, A. (2009). Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Kişiler Arası Çatışma Çözme Yaklaşımlarıyla İlişkisi. Türk Psikoloji Dergisi, 24(63), 20-34.
- Basım, H. N., Begenirbas, M., & Can Yalcin, R. (2013). Effects of Teacher Personalities On Emotional Exhaustion: Mediating Role of Emotional Labor. Educational Sciences: Theory & Practice, 13(3), 1488-1496.
- Başak, O. Dişçigil, G. Gemahnaz, A. Gürel, S. ve Tekin, N. (2005). Birinci Basamakta Geriatrik Yaş Grubunda Depresyon. Turkish Journal of Geriatrics, 8(3), 129-133.
- Batigün, A. D., & Kiliç, N. (2011). İnternet Bağımlılığı ile Kişilik Özellikleri, Sosyal Destek, Psikolojik Belirtiler Ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişkiler. Türk Psikoloji Dergisi, 26(67), 1-10.
- Bayram, N., Gürsakal, S., & Aytaç, S. (2012). Öğrencilerinin Kariyer Değerlerini Açıklamada Kişiliğin Etkisi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.

- Benotsch, E. G., Jeffers, A. J., Snipes, D. J., Martin, A. M., & Koester, S. (2013). The Five Factor Model of Personality and The Non-Medical Use Of Prescription Drugs: Associations In A Young Adult Sample. *Personality and Individual Differences*, 55(7), 852-855.
- Bouchard, T. J. (2004). Genetic Influence On Human Psychological Traits A Survey. *Current Directions in Psychological Science*, 13(4), 148-151.
- Cattell, H. E., & Mead, A. D. (2008). The Sixteen Personality Factor Questionnaire (16pf). *The Sage Handbook Of Personality Theory And Assessment*, 2, 135-178.
- Curun, F., & Çapkin, M. (2014). Romantik Kıskançlığın Bağlanma Stilleri, Benlik Saygisi, Kişilik Özellikleri Ve Evlilik Doyumu Açısından Yordanması. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 34(1), 1-22.
- Çetin, F., & Varoğlu, A. K. (2009). Özellikler Bağlamında Girişimcinin Beş Faktör Kişilik Örtütüsü. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 8(2), 51-66.
- Çivitci, N., & Arıcıoğlu, A. (2012). Psikolojik Danışman Adaylarının Yardım Etme Stilleri Ve Beş Faktör Kuramına Dayalı Kişilik Özellikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 78-96.
- Develioğlu, K., & Tekin, Ö. A. (2013). Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ve Yabancılaşma Arasındaki İlişki: Beş Yıldızlı Otel Çalışanları Üzerine Bir Uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(2), 15-30.
- Diñç, M., Bitlisli, F., Çetinceli, E., & Aydın, S. Z. (2013). Öğretim Elemanlarının Tükenmişliğinde Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Etkisi: Süleyman Demirel Üniversitesi... *Visionary E-Journal/Vizyoner Dergisi*, 4(9).
- Doğan, T. (2012). Beş Faktör Kişilik Özellikleri ve Öznel İyi Oluş. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14(1), 56-64.
- Erdem, Ö. ve Çelepkolu, T. (2014). Postpartum Depresyonun Risk Faktörleri ve Nedenleri. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care* 8(3), 93-99
- Gençdoğan, B. ve Ören, N. (2007). Lise Öğrencilerinin Depresyon Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15, 1, 85-92.
- Holland, A. S., & Roisman, G. I. (2008). Big Five Personality Traits and Relationship Quality: Self-Reported, Observational, and Physiological Evidence. *Journal Of Social And Personal Relationships*, 25(5), 811-829.

- İnanç, Y. B., Yerlikaya, E.E., (2012). Kişilik Kuramları. Ankara: Pegem Akademi (birinci basım tarihi 2008).
- Jakšič, N., Brajkovič, L., Ivezić, E., Topić, R., & Jakovljević, M. (2012). The Role of Personality Traits in Posttraumatic Stress Disorder (Ptd). *Psychiatra Danubina*, 24(3.), 256-266.
- John, O. P., & Srivastava, S. (1999). The Big Five Trait Taxonomy: History, Measurement, and Theoretical Perspectives. *Handbook Of Personality: Theory and Research*, 2(1999), 102-
- Kanlı, E. (2011). Üstün Zekalı ve Normal Ergenlerin Mükemmeliyetçilik, Depresyon ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 33, 103-121.
- Karabekiroğlu, A. Topçuoğlu, J. Gönentür, A. G. ve Karabekiroğlu, K. (2010). İlk Epizod Major Depresyon ve Yineleyici Major Depresyon Grupları Arasında Yönetici İşlev Farklılıkları. *Türk Psikiyatri Dergisi* 21(4), 280-288.
- Korkmaz, M., Somer, O., & Güngör, D. (2013). Ergen Örnekleme Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin Cinsiyetlere Göre Ortalama ve Kovaryans Yapılarıyla Ölçme Eşdeğerliği. *Education*, 38(170).
- Liang, W., Zhang, Y., Li, H., Chu, J., Qin, Z., Lou, L., ...& Wang, W. (2012). Personality and Primary Dysmenorrhea: A Study Using A Five-Factor Model In Chinese University Women. *Arch Neuropsychiatry*, 49, 92-95.
- Madran, C., & Akdoğan, T. (2010). Saticıların Kişilikleri ile Performanslarının İlişkisi; Beş Faktör Modeline Göre Bir Analiz. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(1).
- Mccrae, R. R., & John, O. P. (1992). An Introduction to The Five-Factor Model And Its Applications. *Journal Of Personality*, 60(2), 175-215.
- Merdan, E. (2013). Beş Faktör Kişilik Kuramı ile İş Değerleri İlişkisinin İncelenmesi: Bankacılık Sektöründe Bir Araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7).
- Morsünbül, Ü. (2014). The Association Of İnternet Addiction With Attachment Styles, Personality Traits, Loneliness And Life Satisfaction İnternet Bağımlılığının Bağlanma Stilleri, Kişilik Özellikleri, Yalnızlık ve Yaşam Doyumu ile İlişkisi. *International Journal Of Human Sciences*, 11(1), 357-372.

- O. Somer - Korkmaz, M., - Tatar, A., "Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin Geliştirilmesi I: Ölçek ve Alt Ölçeklerin Oluşturulması", *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(49), 2002, s. 21-33.
- Ötken, A. B.,&Cenkci, T. (2013). Beş Faktör Kişilik Modeli Ve Örgütsel Muhalefet Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Öneri Dergisi*, 10 (399), 41-51.
- Öy, B. (1991). Çocuklar için depresyon ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2(2), 132-136.
- Saricaoglu, H.,& Arslan, C. (2013). An Investigation Into Psychological Well-Being Levels Of Higher Education Students With Respect To Personality Traits And Self-Compassion. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 13(4), 2097-2104.
- Scherer, K. T., Baysinger, M., Zolynsky, D., & Lebreton, J. M. (2013). Predicting Counterproductive Work Behaviors With Sub-Clinical Psychopathy: Beyond The Five Factor Model Of Personality. *Personality and Individual Differences*, 55(3), 300-305.
- Schirmbeck, F., Boyette, L. L., Van Der Valk, R., Meijer, C., Dingemans, P., Van, R., ...& Myin-Germeys, I. (2014). Relevance Of Five-Factor Model Personality Traits For Obsessive-Compulsive Symptoms In Patients With Psychotic Disorders And Their Un-Affected Siblings. *Psychiatry Research*.
- Sezici, E. (2015). Üretkenlik Karşıtı İş Davranışları Üzerinde Kişilik Özelliklerinin Rolü: Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 7(14).
- Somer, O. Korkmaz, M. ve Tatar, A. (2000). Beş Faktör Kişilik Envanteri'nin Geliştirilmesi-I: Ölçek Ve Alt Ölçeklerin Oluşturulması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(49), 21-33.
- Swami, V., Buchanan, T., Furnham, A., & Tovée, M. J. (2008). Five-Factor Personality Correlates of Perceptions of Women's Body Sizes. *Personality And Individual Differences*, 45(7), 697-699.
- Tabak, A., Basim, H. N., Fakültesi, S. B., Tatar, I., Çetin, F., & Enstitüsü, S. B. (2010). İzlenim Yönetimi Taktiklerinde Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Rolü: Savunma Sanayinde Bir Araştırma. *Ege Academic Review*, 10(2).
- Tatar, A. (2005). Çok boyutlu kişilik Envanteri'nin madde-cevap kuramına göre kısa formunun geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin İncelenmesi. (Doktora Tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.

- Tatar, A. (2009). Beş Faktör Kişilik Modeline Dayalı Olarak Sporcu Kadın Ve Erkeklerin Kişilik Profillerinin Karşılaştırılması. Spor Bilimleri Dergisi: Hacettepe Üniversitesi, 20(2), 35-43.
- Tatlıoğlu, K. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Beş Faktör Kişilik Kuramı'na Göre Kişilik Özellikleri Alt Boyutlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Tarih Okulu Dergisi, 2014 (Xvii).
- Triandis, H. C., & Suh, E. M. (2002). Cultural Influences On Personality. Annual Review Of Psychology, 53(1), 133-160.
- Uslu, M. (2013). Investigation Of Relationship Between Pedagogical Formation Program Students' Personality Traits and Attitudes Towards Teaching Profession [Pedagogik Formasyon Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi]. International Journal of Human Sciences, 10(2), 233-245.
- Yesil, M. M. (2014). The Relationship Between Facebook Use and Personality Traits of University Students. International Journal of Academic Research, 6(2).
- Yousfi, S., Matthews, G., Amelang, M., & Schmidt-Rathjens, C. (2004). Personality and Disease: Correlations Of Multiple Trait Scores With Various Illnesses. Journal Of Health Psychology, 9(5), 627-647.

EKLER

Ek 1. Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği

Aşağıda gruplar halinde bazı cümleler yazılıdır. Her gruptaki cümleleri dikkatlice okuyunuz. Her grup için, bugün dahil son iki hafta içinde size en uygun olan cümlelerin yanındaki kutuyu işaretleyiniz.

1. Kendimi arada sırada üzgün hissederim.
 Kendimi sık sık üzgün hissederim.
 Kendimi her zaman üzgün hissederim.
2. İşlerim hiçbir zaman yolunda gitmeyecek.
 İşlerimin yolunda gidip gitmeyeceğinden emin değilim.
 İşlerim yolunda gidecek.
3. İşlerimin çoğunu doğru yaparım.
 İşlerimin birçoğunu yanlış yaparım.
 Herşeyi yanlış yaparım.
4. Birçok şeyden hoşlanırım.
 Bazı şeylerden hoşlanırım.
 Hiç birşeyden hoşlanmam.
5. Her zaman kötü bir çocuğum.
 Çoğu zaman kötü bir çocuğum.
 Arada sırada kötü bir çocuğum.
6. Arada sırada başıma kötü şeylerin geleceğini düşünürüm.
 Sık sık başıma kötü birşeylerin geleceğinden endişelenirim.
 Başıma çok kötü şeylerin geleceğinden eminim.
7. Kendimden nefret ederim.
 Kendimi beğenmem.
 Kendimi beğenirim.
8. Bütün kötü şeyler benim hatam değil.
 Kötü şeylerin bazıları benim hatam.
 Kötü şeyler genellikle benim hatam değil.
9. Kendimi öldürmeyi düşünmem.
 Kendimi öldürmeyi düşünürüm ama yapmam.
 Kendimi öldürmeyi düşünüyorum.

10. Her gün içimden ağlamak gelir.
 Birçok günler içimden ağlamak gelir.
 Arada sırada içimden ağlamak gelir.
11. Herşeyherzaman beni sıkar.
 Herşey sık sık beni sıkar.
 Herşey arada sırada beni sıkar.
12. İnsanlarla beraber olmaktan hoşlanırım.
 Çoğu zaman insanlarla birlikte olmaktan hoşlanmam.
 Hiçbir zaman insanlarla birlikte olmaktan hoşlanmam.
13. Herhangi birşey hakkında karar veremem.
 Herhangi birşey hakkında karar vermek zor gelir.
 Herhangi birşey hakkında kolayca karar veririm.
14. Güzel/ yakışıklı sayılırım.
 Güzel/ yakışıklı olmayan yanarım var.
 Çirkinim.
15. Okul ödevlerimi yapmak için her zaman kendimi zorlarım.
 Okul ödevlerimi yapmak için çoğu zaman kendimi zorlarım.
 Okul ödevlerimi yapmak sorun değil.
16. Her gece uyumakta zorluk çekerim.
 Birçok gece uyumakta zorluk çekerim.
 Oldukça iyi uyurum.
17. Arada sırada kendimi yorgun hissederim.
 Birçok gün kendimi yorgun hissederim.
 Her zaman kendimi yorgun hissederim.
18. Hemen hergün canım yemek yemek istemez.
 Çoğu gün canım yemek yemek istemez.
 Oldukça iyi yemek yerim.
19. Ağrı ve sızılardan endişe etmem.
 Çoğu zaman ağrı ve sızılardan endişe ederim.
 Her zaman ağrı ve sızılardan endişe ederim.
20. Kendimi yalnız hissetmem.
 Çoğu zaman kendimi yalnız hissederim.
 Her zaman kendimi yalnız hissederim

21. Okuldan hiç hoşlanmam.
 Arada sırada okuldan hoşlanırım.
 Çoğu zaman okuldan hoşlanırım.
22. Birçok arkadaşım var.
 Birçok arkadaşım var ama daha fazla olmasını isterim.
 Hiç arkadaşım yok.
23. Okul başarıml iyi.
 Okul başarıml eskisi kadar iyi değil.
 Eskiden iyi olduğum derslerde çok başarısızım.
24. Hiçbir zaman diğer çocuklar kadar iyi olamıyorum.
 Eğer istersem diğer çocuklar kadar iyi olurum.
 Diğer çocuklar kadar iyi olurum.
25. Kimse beni sevmez.
 Beni seven insanların olup olmadığından emin değilim.
 Beni seven insanların olduğundan eminim.
26. Bana söyleneni genellikle yaparım.
 Bana söyleneni çoğu zaman yaparım.
 Bana söyleneni hiçbir zaman yapmam.
27. İnsanlarla iyi geçinirim.
 İnsanlarla sık sık kavga ederim.
 İnsanlarla her zaman kavga ederim.

Ek 2. Beş Faktör Kişilik Envanteri-Kısa Formu

Aşağıda insanların bazı özelliklerini tanımlayan ifadeler verilmiştir. Lütfen dikkatli okuyarak, her ifadenin size ne kadar uygun olduğunu ifadenin yanındaki kutulardan uygun olanın üzerine işaretleyerek belirtiniz. İfadelerin doğru veya yanlış cevabı yoktur. Eğer hiç bir seçenek size uymuyorsa veya kararsızsanız “?” ni işaretleyebilirsiniz. Cevaplarken olmak istediklerinize göre değil, şu anda kendinizi nasıl görüyorsanız ona göre cevaplayınız.

1.	Çekingen bir insanım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
2.	Her şeyi son dakikada yaparım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
3.	Etrafımdaki insanları eğlendiririm.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
4.	Farklı düşünen insanları anlarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
5.	Otoriteye saygı duyarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
6.	Düşüncelerimi hayata geçiremem.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
7.	Coşkulu bir grupta olmaktan hoşlanırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
8.	Başkalarını bağışlamakta güçlük çekerim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
9.	İnsanlara acı konuşurum.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
10.	Değişiklik fikrinden hoşlanmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
11.	Çalışırken sıklıkla canım sıkılır.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
12.	Derin umutsuzluklara kapılırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
13.	Her şeye endişelenirim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
14.	Emirlere uyarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
15.	Başkalarının göremediği güzellikleri fark ederim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
16.	Her şeyi sorun haline getiririm.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
17.	Yabancı ortamlarda rahatımdır.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
18.	Zamanımı boşa harcarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil

19.	Bağışlayıp unutmaya çalışırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
20.	Hayatımın bir yönü olmadığını hissediyorum.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
21.	Çılgın hayallere dalmaktan hoşlanırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
22.	Kolayca kızmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
23.	Kendimi olduğumdan daha aşağıda görürüm.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
24.	Şiddetli arzularımı kontrol edebilirim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
25.	Benden beklenenden fazlasını yaparım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
26.	Hiç okula gitmedim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
27.	Yalnız olmaktan hoşlanırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
28.	Başkalarına tepeden bakarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
29.	Geçmiş hatalarımı düşünerek zaman harcarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
30.	Disiplinli bir insanım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
31.	Rekabetten çok işbirliğine önem veririm.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
32.	Hayal kırıklıklarımın acısını başkalarından çıkarırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
33.	Macera ararım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
34.	Yapacağım işlerin listesini çıkarırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
35.	Fırsatını buldum mu gösteriş yaparım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
36.	Az konuşurum.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
37.	Duygusal davranan insanları anlayamam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
38.	Düşünmeye iten filmleri severim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
39.	Kalabalıktan hoşlanmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
40.	Başkalarını memnun etmek isterim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
41.	Her zaman görüdüğüm gibi değilimdir.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
42.	Hazır cevap biriyimdir.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil

43.	Özürleri kolayca kabul ederim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
44.	Arkadaşlarımı güldürürüm.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
45.	Başkalarına çok fazla önem veririm.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
46.	Hiç baş ağrısı yaşamadım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
47.	Olaylara yalnız tek bir açıdan bakarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
48.	Kendimi bir şeylere veremem.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
49.	Kendimi anlamaya çalışırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
50.	İnsanları kolayca bağışlayabilirim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
51.	İşleri planlayarak yaparım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
52.	Yakalanmayacağımı bilsem dahi vergi kaçırmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
53.	Sanata ilgi duymam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
54.	Sürekli aynı şeyleri yapmaktan hoşlanmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
55.	Kolayca huzursuz olurum.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
56.	Düzensizlikten rahatsız olmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
57.	Kin tutarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
58.	Kurallara sıkı sıkıya bağlıyım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
59.	Olayları analiz etmeye çalışırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
60.	Ruh halim çok sık değişir.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
61.	Kendi fikirlerimi oluşturmak isterim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
62.	Aynı anda birçok şeyi idare edebilirim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
63.	Kahkahayla gülerim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
64.	Eleştirileri kızmadan kabul edebilirim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
65.	Duygularımın altında ezilirim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
66.	Sivri dilliyim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil

67.	Vücut ağırlığım yüz elli kilonun altındadır.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
68.	Göze girmek için insanlara yararırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
69.	Her zaman faalimdir.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
70.	Amaçlarıma ulaşmak için sıkı çalışırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
71.	Her zaman söylediğimi yapmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
72.	Yeni hiçbir şey söylemem.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
73.	Kolayca etki altında kalırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
74.	Harekete bayılırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
75.	Genellikle eşyaları yerine koymayı unuturum.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
76.	Okumaktan hoşlanırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
77.	Kolayca kendimi baskı altında hissederim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
78.	Duygularımı yoğun yaşarım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
79.	Tehlikeli şeyler yaparım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
80.	Bazen yalan söylemek zorunda kalırım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
81.	Cesaretim çabuk kırılır.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
82.	Sonradan pişman olacağım şeyler yaparım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
83.	Konuşkan bir insanım.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
84.	Başkaları için uğraşmaktan hoşlanmam.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil
85.	İnsanlara güvenirim.	tamamen uygun	biraz uygun	?	uygun değil	hiç uygun değil

Ek 3. Anket Formu

1. Cinsiyetiniz: ☐ kız ☐ erkek
2. Yaşınız
3. Kaçınıcı sınıfsınız?
4. Kendiniz dahil kaç kardeşiniz?
5. Siz kaçınıcı çocuksunuz?
6. Annenizin eğitim durum nedir? ☐ ilkokul ☐ ortaokul ☐ lise ☐ üniversite
7. Babanızın eğitim durum nedir? ☐ ilkokul ☐ ortaokul ☐ lise ☐ üniversite
8. Anne-babanız birlikte mi yaşıyorlar? ☐ evliler birlikte yaşıyorlar ☐ boşandılar, ayrı yaşıyorlar ☐ boşandılar, anne yaşamıyor ☐ boşandılar, baba yaşamıyor ☐ anne yaşamıyor ☐ baba yaşamıyor ☐ her ikisi de yaşamıyor
9. Annenizin çalışıyor mu? ☐ evet, çalışıyor ☐ hayır, çalışmıyor
10. Sadece size ait bir odanız var mı? ☐ evet, var ☐ hayır, yok

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ADI VE SOYADI: SİNEM BÜŞRA BEKÇİ

DOĞUM YERİ VE TARİHİ: TOKAT-MERKEZ 22/10/1989

MEDENİ HALİ: BEKAR

E-MAIL: sinembusrabekci@hotmail.com

ADRES (EV): Ayazağa mah. Atatürk cad. no:45 Ayazağa-Sarıyer

ADRES (İŞ): Cumhuriyet mah. Arabayolu cad. no:45 Sarıyer Belediyesi Aile Danışma Merkezi. Sarıyer-İstanbul

TELEFON:0532 729 56 84

EĞİTİM DURUMU

2013-2015 İstanbul Arel Üniversitesi Psikoloji Anabilim Dalı-Genel Psikoloji Programı.

2007-2012 İstanbul Beykent Üniversitesi Psikoloji Bölümü

2003-2006 Tokat Atatürk Lisesi

1996-2003 Tokat Gazi Osman Paşa İlköğretim Okulu

YABANCI DİL

İngilizce

İŞ TECRÜBESİ

2012- Sarıyer Belediyesi Aile Danışmanlık Merkezi